

DACIA

PROPRIETAR: Societatea Națională de Editură și Arte Grafice "DACIA TRAIANA" Suc. T-șoara
Inscris la Trib. S. III. sub Nr. 801/1938

Onor. Biblioteca Palatul Culturii.

A. P. A. D.

Administrația . . . 50-62
Tipografia . . . 14-69

Arad
Strada Mărășești Nr. 1
Telefon: 11-28

Colidianul Banatului și al Graniței de Vest

Director responsabil: C. MIU-LERCA

ABONAMENTE ANUALE:
Pentru țărani . . . . . Lei 1800
Autorități și comercianți " 3000
Instituții și întreprinderi " 6000

BOBOTEAZA

de Dr. AUREL COSMA

Drumul dela Ierusalim la Amman străbatea peste dealuri arse de soare și traversa regiunile ce se întindeau de-a lungul Iordanului, nu departe de locul unde apele lui agitate se vărsau în Marea Moartă. Pustiul își păstra încă peisajul de colorit biblic, făcând din pământul și nisipul sfinții de pașii lui Iristos o iconă de evocări divine. Parcă se mai auzia din adâncul veacurilor de trăire în duh creștinesc glasul celui care striga în pustiu ca să pregătim calea Domnului, ca să ne pocăim și să ne botezăm în credința nouă, căci numai prin botez vom dobândi mântuirea. Cerul ce încoperea aceste regiuni și-a păstrat lumina și seninătatea ca în clipa pogoririi Duhului Sfânt. Niciodată nu l-am văzut însă atât de luminos, iar atmosfera niciodată n'am simțit-o atât de impresionantă ca în dimineața aceea în care porneam din cetatea Inveria spre Tranjordan. Cugul meu cuprins de pioasă aspirație mă deținea să-mi opresc pașii la Ierichon, de unde să cobor apoi pe malul Iordanului ca să perrec câteva veacuri de închinare și de meditații creștine în fața valurilor ce purtau încă pe undele lor taina savârșită de Ioan Botezătorul. Mă văd și azi cu mîntea și sufletul adânc în profunzimea amintirilor biblice. Stăteam pe tărmlul indicat de tradiție ca loc al Sfântului Botez, privind apă din Iordan și gândindu-mă la Boboteaza noastră de acasă. Și azi mai simt în mine toată vibrația acelor momente în care, firul sensibilității torce în suflul meu dornic de țară și de urme românească idealuri noi pentru țara noastră. Și azi mai port în amintire imaginea pe care mi-am făcut-o atunci, lângă apele Iordanului, despre o porul român care își aștepta botezul lui duh național.

Și la noi erau glasuri ce strigau în suflul și la noi în țară se ridicau oameni care se pregăteau să mântuiască poporul din fața primejdiiilor ce se iveau tot mai nenăvățor pe orizontul celor ce urmau să vie, dar cei chemați să-i asculte nu se așteptau să afle calea adevărului. Istoria ne arată că oridecâteori a fost amul românesc în suferință, în totdeauna duhul acestei conștiințe naționale a salvat. Și de data aceasta, prin durerea ne-am purificat sufletul ca să primim în el sălășuirea noului duh al mântuirii românești. Puterea duhului românesc este mare. Ne încredincim din ea, căci prin lumina ei ne vom putea înălța și găsi calea noastră de desăvârșire. După cum și-a mărturisit Tatăl ceresc cărea părintească față de Fiul său care făcea botezul Iordanului sub pogorirea Duhului Sfânt, tot astfel să ne-o dovedim noi toată dragostea față de neam și de țară.

La Boboteaza de azi să ne legăm prin suflul înțelegerii și al unității românești, să cum i-a legat Domnul pe toți creștinii săi într-o singură credință prin botezul lui.

Apa sfinții să ne fie izvor de mântuire și a răzlelor și a păcatelor. Săruiând-o ca și primul binecuvântarea strop de busuioc, după străbuna noastră încredințare, să ne lăpădăm de păcat și de neputință și să ne arătăm din botezul simbolic al lui Iristos fiindcă prin lumina duhului său să găsim calea mântuirii românești.

ZIUA LUI, E ALTA

de C. MIU-LERCA

Acei ce pentru neam se zbat n-au zi. Ei nu-și pot permite aniversări personale, de oarece nu mai aparțin desfrătărilor și nici răgazului. Calea lor n'are popas de sărbătoare onomastică, pentru că familia lor este Națiunea, casa lor este Patria, iar numele lor, în Pantheonul istoriei.

Scrind acestea, ne înălțăm gândul la Mareșalul Ion Antonescu, Conducătorul Statului.

Înaintea mergător, asemeni lui Ioan Botezătorul. El pregătește calea Neamului întreg spre mântuirea care va veni. Ne dăruiește dar din darul credinței care l-a încordat și vrerea și brațul despiciându-ne drumurile jertfei, pe care să ne regăsim onoarea și prin care să ne reintregim atât de stărtecatele hotare.

Urias, El și-a smuls poporul din necredință, din destrămare, din rușine. O mână de om, El a crescut munte în fața prăbușirilor, le-a zăgăzuit, potolind inimile, redându-le adevărata pulsație românească.

Și s'a făcut punct de rezim nădejților reînămurite în noi toți. Ele au rodit apoi forțe noi, pe care pe El le-a înmănușiat acolo, unde a fost întâia dăruire înapoi.

Tăria credinții marelui mucenic pe care-l prăznuiește azi Biserica noastră, îndelunga lui răbdare, mult încercarea lui stăruință în a pregăti calea mântuirii

curie în afară de aceea a neamului său întreg.

Praznicul Lui e altul, pe care-l visăm, pe care-l pregătim cu greul tuturor in-

MAREȘALUL DESROBITOR

care va veni, sădite au fost în acest om, care nu are praznic pentru sine, nici bucurărilor războiului nostru sfânt. Va fi petrecere mare în ziua aceea. Apele turburi ale defetismului se vor cutremura. Cerul țării se va rotunji până acolo unde graul românesc va și să lăde pe Domnul într-o bucuria victoriei dăruitoare de libertate.

Ziua aceea, va fi ziua de sărbătoare a Mareșalului Ion Antonescu.

Până atunci, numai osteneală și griji, toate pentru noi și a noastră izbăvire.

Să credem ea El, să luăm aminte îndemnul și pilda Lui și să ne facem prin moarte chiar, datorie, așa cum El ne-a spus. Căci această datorie se împlinește pentru eternitatea neamului nostru, întru viața liberă și de omenie între alte neamuri.

Către această libertate, răvnese astăzi milioanele de frați rămași în afara hotarelor noastre firești. În ajun de pornire la luptă am avut cinstea ca împreună cu câțiva reprezentanți ai acestora, să cale pragul Casei Sale de pe culmile Predealului. Timocenii rostiră atunci, plini de nădejde: Botează-ne într-o reștire și desrobăste-ne în vecii!"

Îndemnul nădejților lor e Dunărea, aceeași Dunăre care duce până în Marea cea Mare apele Tisei și valea Olului îndurerat, spre a-le întâlni, acolo, în valurile istoriei, pe acelea ale Nistrului înfrățit cu Bugul originarei noastre răspândiri.

Botezatu-s'a Neamul Românesc în aceste ape, snălându-si răni și lacrimi milenare. El binemerită, ca o binecuvântare, mântuirea, rostind ascuns și pururea:

„Mântuiește Doamne Poporul Tău și binecuvîntează moștenirea Ta.

Biruință asupra celor contrari dăruiește și cu Crucea Ta-l păzește!

SECUREA DELA RĂDĂCINA POMULUI

de G. M. IVANOV

Ioan Botezătorul este ca figură profetică înțotdeauna prezent în momentul în care se sfârșește o lume, din epuizarea sa internă, și când se revarsă zorile unei lumi noi, a lumii celei definitive. El este real și ca figură istorică, și ca mare simbol al lumii, ce se reface și se primenește în spirit. Dintre toți bărbații, pe cari ochiul nostru îi distinge în jurul lui Isus, în fruntea tuturor, pe drumul care îl deschide Mântuitorul, stă în fața suflitelor noastre și ne cucerește peste veacuri și depărtări în acest Ioan, care a botezat pe Isus în apele Iordanului. Ce fermecător sihastru! Nicio idee lumească nu împușnează mărirea morală a acestui precursor. Uitați-vă cum ni-l strecoară în suflet Evangelistul Matei: „Ioan avea îmbrăcămînta de peri de cămilă și brâu de curea împrejurul mijlocului său, iar hrana lui era acride și miere sălbatică”. Oprește-te asupra acestei imagini. Cum trebuie să-i fi ars ochii, în care se mistuia — până la imaterialitatea angelică — tot ce *humanum est*, tot ce înclină avântul spiritului spre paradisurile pline de ispite ale suprafețelor pământești. Cum trebuie să fi curs cuvântul auzit al lui Ioan în sufletele, care așteptau cu obositor nesațu cuvântul ultim, plin de miez izbăvitor. Noi îl iubim pe acest Ioan și ne zbatem să găsim înțelesul și „rațiunea” iubirii noastre.

Atâta lume s'a îndoit apoi — prin filozofie, prin știință, prin artă, prin păgânitate instinctuală și satanică, prin voința de a răsunna evdentele și a secătui certitudinile — atâta lume s'a îndoit, zic, de divinitatea lui Isus, de

necesitatea venirii Lui în lume, de rostul suferințelor, de utilitatea întregii Lui opere. Dar nimeni nu s'a îndoit, în niciun fel, în niciun sens, de convingerea aceea lui Ioan, ca e arda ca para focului, că vine, vine Messia, cu chip de Mântuitor, cu cununa de spini pe fruntea imperială, ca să se împlinească profetiile testamentare dela Avraam și până la ultimul flămând din Iudeea lui Irod.

Cu strigăul lui Ioan: „pocăiți-vă”, începe Evanghelia creștinătății. Este aceasta o lozincă? Este o lozincă de foc. Fîndă, dacă e vorbă să trăiți înainte, trebuie să trăiți altfel, decât cum s'a trăit până acum: cu conștiința purificată și pregătită a deveni creștin. „Pocăiți-vă” — era goarna, care chema la războiu pe fiecare cu sine însuși. Dela Socrate tre useră peste patru veacuri, oamenii au intrat în sinea lor, au îndrăznit să se cunoască, și s'au cunoscut pe sine, — și cunoscându-se s'au înspăimântat: în fiecare suflet un gol, în toată omenirea — un pustiu. Că nici nu crează în om pusă decât păcaul, care golește din viața omului sensul vieții sale. Socrate ținea ca omul să aibă un sens oarecare, fiindcă el constatarea prin examenul de sine, că omul trăiește fără sens. A avea un sens însemna o reînviere în Socrate, dar cine putea să dea un fundament sensului socratic al vieții? Conștiința? Ea încă nu era descoperită în toată economia și în toate formele și misterele ei. Ioan strigă: „pocăiți-vă, lepădați-vă de păcat, dați posibilitate conștiinței să se instituie în voi, să devină stare, să devină poruncă, să devină viață de lumină și de îndrumări. Să de-

vină primitoare de Iristos.

Dar în fața lui stăteau ca un zid de răutate și dispreț, fariseii și saducheii. Ioan nu discuta cu ei. Pentru el — ei erau condamnați. Pui de năpârce, le zicea el, cum și unde o să fugiți de mânia care vine? Mânia lui Isus — vrea să spună Ioan — este ca lumina care, fiindcă este lumină, gonește și distruge întunecatul. Există o singură scăpare pentru voi: să faceți roduri vrednice de pocăință. Adică? Să acceptați pe Messia, eliberându-vă de păcat. Dar saducheii nu puteau. Ei aveau o tradiție și o prejudecăță: ei aveau părinte pe Avraam. Ce Avraam! Ce este infumura asta? Ioan îi izbete în față, în orgoliul lor: Dumnezeu poate și din pietrelor acestea să ridice fii ai lui Avraam. Dar, în procesul de iluminare universală, care începe și care îl prevestește cu voi — fariseii, ce faceți? Văți pocăiți? Acceptați pe Isus ca pe Messia? Deoarece „tot pomul, care nu face roadă bună, se taie și în foc se aruncă”. Asta răsuna așa în gura lui Ioan: „sau acceptați pe Isus ca pe Messia, sau — lo-pata Lui este în mâna Lui, și El va curăța a ia Sa și va aduna graul în jniță Sa, iar plevele le va arde în foc nestins”. Groaznică dilemă, care se deschide că să cuprindă ca un chin cugetul păcătos al fariseismului iudaic și al fariseismului etern. Cine a scăpat din această dilemă? Numai acei cari s'au pocăit și au mers după aceea — cum spunea Ioan — la Căle boteza cu Duh și cu foc. Ioan este primul creștin, care deschide bătălia, în numele lui Isus, cu înțelec- (Continuare în pag. 3-a)

Un interesant caz de plagiat

Ce caută poezia „Mama” a dnei Maria Botiș-Ciobanu în volumul de versuri al scriitorului basarabean Mihail Mateevici?

Furtul în artă și în special în literatură se întâmplă destul de des. Uneori el este atât de abil mascat că trece fără să fie observat.

Sunt câteva cazuri pe care le-am remarcat de curând, dar pentru că ele nu prezintă o importanță prea mare, le-am trecut cu vederea. Cazul însă pe care vreau să-l înfățișez de data aceasta este unic și revoluționar.

Întâmplarea a făcut să dau peste un volum de poezii fără copertă — deci nu pot să-i menționez titlul — al unui poet basarabean și anume Mihail Mateevici. Cartea este tipărită în 1920 de către „Casa Școalelor” cu o prefață scrisă de Petre V. Haneș.

Răsfoind volumul dau peste o poezie cu titlul „FIE VOIA TA” scrisă în 1911. Versurile îmi aduceau aminte de o foarte frumoasă poezie „MAMA” pe care am declamat-o în copilărie, o poezie de a talentatei noastre poete Maria Botiș Ciobanu. Am încercat să-mi aduc aminte, erau chiar versurile iscalite de Mihail Mateevici. Cazul mă înfriga. În drum spre casă îmi făceam tot felul de procese. S-ar fi putut să confund eu autorii, la urma urmei au trecut ani de atunci, nu puteam să cred că un asemenea plagiat ar fi cu putință. Pe aici pe acolo e câte un cuvânt schimbat încotro poezia aceiași.

Singura care putea să-mi dea lămuririle necesare era dna Maria Botiș Ciobanu. Dânsa era informată și am găsit-o extrem de agitată. Mi-a arătat ziarul Foaja interesantă din Orăștie redactată de Ion Moța din 26 August 1906 unde publicase poezia, cu titlul „Mama”. Deci nu mă înșelasem, Mihail Mateevici a copiat-o pur și simplu. Cum a avut omul acesta curajul nu pricepem.

Ne pare rău că spațiul nu ne permite să publicăm amândouă poeziile în întregime.

Pentru lămurirea cititorilor dăm mai mai câteva versuri:

Îată poezia dnei Maria Botiș:

Scrisoare de pe front

Din scrisoarea Sublt. Ghileanu Victor scrisă de pe front, reproducem câteva rânduri eclatante, de felul cum înțeleg să-și facă datoria frații noștri pe front.

Vă scriu din Crimeea vestitelor noastre lupte, deși pentru prima dată mă învrednicesc să fac aceasta, față de dv.

Am rămas aici o citadelă a românismului. Ca în clipele solemne, luăm poziția marțială și cu mâna la capelă, salutăm Tara, pe fiii ei, mamele și frații noștri. Salut pe toți dragii mei camarazi, cu icoana căroră, sunt mereu în suflet.

Sl. Ghileanu Victor

Se ivea de după dealuri noaptea în umbre mohorite
Scuturând înunecimea din aripele-i urite
Și nvalind în pinză neagră toată firea adormită
Buna moarte glăsuește, dintr-o casă părăsiă.
Nu-i lumină nicăirea, numa ntr'un bordeiu pustiu
Licărește-o luminiță, ca un su flet de-abia viu,
Și n acel bordeiu de paie numa n zdrențe n vâluită.
Zace mama celor patru prunci cu fața ofeliă,
Ea se zbate, se frământă, mila Domnului o are
Și privindu-și copilașii, să sfârșeste de durere
Și cucernica-i gândire, din credință izvorită
Și-o îndreaptă către ceriuri că tre Maica Prea-cinstită.

Și iată poezia lui Mihail Mateevici:

Se ivea de după dealuri
Noaptea n umbre mohorite
Scuturând înunecimea
Din aripele urite.
Nu-i lumină nicăirea
Nu ma ntr'un bordeiu pustiu
Lumineză o luminiță
Cu un suflet de-abia viu.
Și ntr'acel bordeiu de paie
Numa'n pececi învelită
Zace mama celor patru

Prunci cu fața necăjită
Ea se zbate, se frământă
Mila Domnului o cere
Și privindu-și copilașii
Se sfârșeste de durere.
Și cucernica-i gândire
Din credință izvorite
Și-o îndreaptă către ceriuri
Către Maica Prea-cinstită.

Orice comentariu este de prisos.

MIA MARIAN JALEȘ

L. Popiși:

STUDIU

CALENDAR

VINERI, 7 IANUARIE 1944

Ort. Sf. Ioan Botezătorul
Cat.: Sf. Valentin

7 Ianuarie 1783

Apar o parte din memoriile și însemnările de călătorie ale lui Ioan Lehmann din care ne putem forma o coană asupra Timișoarei de acum 160 de ani. Se pare, adăncind aceste însemnări, că Timișcara încă de atunci era sortită să devie orașul speculei și acela al speculanților. Iată ce preturi și-a însemnat călătorul: un menu la „Cornul Văntătorului” 10 cr. Observăm că tot atunci un vitei de 6 luni se vindea cu 1 1/2 fl. adică 150 cr. O oadaie pe o i întregă 15 cr. Iarna 30 cr. Notăm că în același timp vizita la domiciliu a unui medic și consultația sa nu se plătea decât cu 5 grosițe, corespunzând la 20 cr. Mai înregistrăm, că și Lehmann înseamnă, că la jumătate oră de oras exista un restaurant, unde omul poate mânca cu 1/4 din preturile de la oraș Restaurantul e în mijlocul grădinei prezidențiale („Prezidenten-Garten), dată în folosință orașului, unde orașul a instalat un restaurant obișnuit pe preturi minime să servească publicul. Deci raționalizarea preturilor printr-o concurență loială a unor întreprinderi municipale nu era o problemă nouă nici atunci. Populația românească și sârbească, era, pe cât se putea, strămutată afară din Cetate, în așa zisele „suburbii”. Dar să lăsăm să continue călătorul. „In cartirul Fabrică sunt mai multe case decât în Cetate, unde nu sunt decât 153. Acolo sunt și mai multe crâșme-restaurante. Acolo umbra să mănânce cei din Cetate. Se cetește foarte puțin. Cărțile sunt foarte scumpe. Tot acolo (în Fabrică) și mașina inecioasă care scoate și filtrează apa pentru cei din Cetate”.

TRAIAN BIRĂESCU

CARTI

MIEREA, de Pr. Gh. N. Dumitrescu-Bistrița.

Părintele N. Dumitrescu-Bistrița, autorul unui număr de 24 lucrări tipărite și tot atâtea în manuscris, a scos la iveală o nouă prețioasă lucrare, intitulată „Mierea”.

În prima parte a volumului, autorul ocupă de istoricul mierii, dezvoltându-l pe larg și judicios. Dsa arată apoi cu lămurire amănunte și cu deosebită cunoaștere înțelegerea multiple ale mierii, dând și multe rețete.

Văzând munca migăloasă de furnică a părintelui Dumitrescu, de a strânge materialul și de al întrebuița cu atâtă artă, nu putem aduce decât laude volumului său de început, în această nouă direcție. Deoarece a strânge n materialul și săpiți în toate vremurile, este mai greu uneori decât al face.

Cartea aceasta este deci după modestă părere o carte bună, cât privește țara pe care autorul a urmărit-o. (d. d.)

AL. LASCAROV MOLDOVAN: „CUTREERÂND BASARABIA DESROBITĂ (Priveliști oameni. Fapte)

— Pagini 271 Editura Dacia-Traiană. Prețul 250 lei —

de MIRCEA VRANCEANU

Dl Alex. Lascarov, Moldovanu nu este un crufas, cum ar putea fi oricare altul, pentru darul cu care l-a înzestrat Dumnezeu de a mânui, cu arăta farmec cuceritor, vorba și scrisul românesc.

Cartea — mai actuală ca oricând — a dlui Al. Lascarov-Moldovanu intitulată: Cutreerând Basarabia desrobită cuprinde pe lângă o serie de profunde observații și îndreptar cultural și două poeme în proză demne de a fi citite și însușite în simțiri de toată obștea românească dela Vodă la Ciobanu.

Vestea cuceririi Moldovci de peste Prut la 1940 a auzit-o dl. Al. Lascarov-Moldovanu venind din Ardeal, spre casă, din călătoriile sale de îndrumător al activității Fundației Regale „Regele Mihai I”.

Durerea ocupătoare cu care autorul exprimă această zguduitoare de tristă veste, este sinteza stuciumului românesc de pretutindeni în acele zile de profundă înfrigurare:

„Cei cu edițiile speciale urlau ca nebunii

de parcă ar fi vestit cine știe ce mare biruință. Imi vine să-i lovesc cu pumnii și cu piță. Imi vine să-i lovesc cu pumnii și cu picioarele alerg. E în aer o otrăvă care mă înăbușă. Va fi un cutremur, va fi o minune a lui Dumnezeu care va opri asemenea cruntă nedreptate. Se va opri pământul din mersul lui? De zece ori stătui gata să mă calce mașinile, dar mintea mea rămâne agațată de aceleași gânduri nebunești. Să ajung mai de grabă acasă, să văd pe ai mei.

Urc scările. Bat. Toți ai mei, străniși laolaltă ca la moartă mă prind în bratele lor.

„Prin urmare adevărat îi adevărat”.

Toți dau din cap și-și stăpănesc piânsul. Li las în camera în care mă primiseră și simțind că nu mă mai pot ține alerg în odăia mea de lucru și cad în fotoliul de lângă geam. Nu mai pot. Nu mai pot. Prin urmare adevărat.

Și hohotind și plâns strig ca un ieșit din

minți și dulce și aspru și cutremurat:

„O! Basarabia, O! Basarabia.

După desrobire autorul trece, odată cu gândurile tuturor românilor, Prutul de unde încep să apară mormintele noastre scumpe pentru eliberarea Basarabiei răpite: Și fără să știu și fără să voiesc, m'am trezit lăcră-mând la fereastra vagonului, simțindu-mă mic și umilit în fața jertfei copiilor noștri, revrednic în a răsplăti prin ceva această mare jertfă ei doar atât să ingenunchez în duh și să mă rog lui Dumnezeu”.

Cine nu cunoaște rostul și mersul acestor obștii de cultură nu-și poate închipui întreaga lor frumusețe, mai ales când se adună în „reg satul și cuvântă neîntrecutul maestru Al. Lascarov-Moldovanu, în duh și limbă de cazanii.

Cu tot întinericul în care a fost ținut atâtă îndelungată vreme el și-a păstrat în totul neatinse ființa etnică, limba și obiceiurile, viața de toate zilele portul și amintirile. Fire onestă și dreaptă, basarabeanul a cerut și altora onestitate și dreptate; iar când nu le-a găsit n'a fost om care să se închidă mai cu putere în cetatea sufletului său ca basarabeanul. De aici i s'a tras ponosul că-i încăpățânat. „Fac ce vrei cu el” dacă-l înțelegi și-l înțelegi și „nu-l moști nici cu zece perechi de boi” dintr'ale lui dacă te duci spre el cu ne-

înțelegere și nealburire.

Basarabeanul a adus prin această deosebire a lui de ceilalți frați, în comuna unită, românescii specificul lui de grai și suflet, putere, gândire și extraordinara rezistență națională.

Când au ajuns trupele noastre în satel basarabene, desrobindu-le de bolșevici, rani nu știau ce să mai facă și ce să mai dailor noștri. Se închinau și cu toate că în plină vară spuncau cu indioșoare: „Că tot a înviat”.

„Termin cartea și mintea îmi pătrunse în stepele fără de hotar ale Rusiei unde atâți sfinți mucenici valahi de pretutindeni”.

Pastrându-mi gândul îmi acopăr ochii (e palmă și îmi via în creier ecouri surde de lupte de undeva de departe, deunde cavalerii crucii sunt în aprigă înleștare cu dușmanii lui Dumnezeu...

Și atunci înțeleg și mai bine minuna cu poeme cu care dl. Al. Lascarov Moldovan încheie cartea așa cum spune D-sa „cu sufletul partas la jertfele fraților noștri”.

„O. — vino la noi tu, țară dragă de colo de Prut dragă peste fire — dragă scările, dragă ca luna și ca stelele, dragă tot ce poate fi mai drag în pământul viață”.

Pagini de istorie bănăţeană

Cel dintâi asalt al celor două imperialismes împotriva blocului românesc

Secolul al XIII-lea înregistrează cea dintâi mare încercare de a sparge efectiv (formal spargerea s-a făcut prin învazia Bănăţului în regatul ungar) nările bloc românesc din sud-estul regiunii apostolice. Spre acest scop se pune a contribuie forţa solid încheiată a celor două imperialismes sub forma de expansionism catolico-politic maghiar. Regele Bela IV ca să-şi arate graţitudinea faţă de papalitate care l-a sprijinit considerabil cu prilejul invaziei tătare din 1241—42 şi pentru a-şi lega numele de o faptă răsunătoare, îi adresează lui EMBALD, marele magistrul al ordinului cavalerilor sf. Ioan, o scrisoare (1247) prin care îi dă chinezatele lui Ion şi Fărcaş (nu însă şi voevodatele lui Liţovoi şi Seneslau) cu drept de exploatare a tuturor bogăţiilor şi cu obligaţia de a coloniza şi converti la catolicism populaţia autohtonă românească (despre care însăşi scrisoarea spune că e numeroasă!). Ca să înţelegem motivele tactice ale măsurii luate de rege, în conţelegere cu papa, fireşte trebuie să cunoaştem 1) ce se urmărea să se realizeze prin ea şi 2) cum se prezintă blocul românesc la acea dată sub raportul puterii poliţice?

Scrisoarea în chestie ne dă posibilitatea să ne lămurim. Scopul urmărit prin cedarea celor două chinezate către cavalerii iogaşi, ordin puternic cu mare autoritate, ca şi cel teutonic, la care însă Bela nu putea recurge, din pricina alungării lui din ţara Bârsei de către părinţii săi, Andrei II, — pentru colonizare şi convertire, este îndoit: de a deschide spre sud-estul ţării de români o porţi de pătrundere catolicismului şi de a consolida stăpânirea nominală a regelui ungar în aceste părţi, aflate doar în raport de vasalitate faţă de el.

Să vedem acum cum se prezintă acest bloc românesc sub raport poliţice şi atunci vom înţelege şi motivele tactice ale măsurii luate de rege. Mai întâi să stabilim însă un fapt care ne uşurează mult înţelegerea lucrurilor. Ţările de care se vorbeşte la începutul mileniului nostru, ca ţara Haţegului, Oaşului, a Bârsei, a Severinului etc., nu sunt alcături poliţice de solidă organizaţie şi consistenţă, vremurile tulburi de atunci nu sunt favorabile formaţiunilor poliţice de mari proporţii, ci mai mult nişte încheburii mărunte de chinezate şi voevodate, mai mult sau mai puţin interdependente, cu caracter de aşărării economice. Acesta e şi secerul relativ uşorilor supunerii de către ungurii năvălitori, nomazi, războinici, închegaţi în puţine sămânţii (şapte) supuşi unui singur conducător.

Avem astfel în Bănat organizaţia quasi autonomă a districtelor privilegiate valahice, bine apărate de dreptul valah, dincolo de Oit voevodatul lui Liţovoi şi acela al lui Seneslau. Intre aceste organizaţii, alcătuită odinioară, împreună cu ţara Haţegului complexul ţării Severinului, din care a fost rupt Bănatul — se aflau intercalate cele două chinezate, al lui Ion şi Fărcaş, pe care şi-a pus ochii regele Bela, prea slab ca să păsească în ipoteza de cuceritor (probabil mai avea şi alte pricini, de ordin intern, ca să nu înţeprească de un lucru mare l-ar fi angajat prea mult). Îi însăşinează deci pe iogaşi cu sarcina de a coloniza, şi converti deci a slăbi sub dublu aspect valahimea. Iată deci motivul ascuns al alegerii celor două chinezate în vederea începerii campaniei de spargere a blocului românesc: 1) nădejdea de a întâmpina o mai slabă rezistenţă este semnificativă sublinierea intenţiei de desbinare, prin accentuarea respectării drepturilor celor doi voevodi de a stăpâni şi mai departe neţulburată ţările lor, în scrisoarea către marele magistrul) 2) gândul vicelan, destul de bine asuns (nu ştiu să fi sesizat vr'unul din istoricii noştri această latură a scrisorii egale!) de a dobândi cât de reuşită o poziţie strategică extraordinar de favorabilă, care să le asigure celor doi aliaţi, apalitatea şi regalitatea, posibilitatea de

a acţiona simultan spre est, vest şi nord. Ideea a fost nu se poate mai ingenuoasă şi temerară şi dacă s'ar fi putut traduce în faptă, ar fi fost deadreptul caşastrofală în urmările ei pentru neamul nostru, compromiţând întemeierea cu o sută de ani mai târziu a principatului munţean. Căci să nu uităm un lucru că tocmai în această regiune care este sâmburele puterii românismului, s'a înfăşurat şi cristalizat prin conlucrearea încă misterioasă a puternicelor districte

valahice bănăţene, a chinezatelor şi voevodatelor olţene cu acele din ţara Haţegului — voevodatul Munteniei, cea dintâi formaţiune românească de proporţii şi putere. Posada e un simbol de mare semnificaţie! Muntenia presupune Oltenia şi nu invers, iar Oltenia nu ne-o putem închipui fără frăţeasca colaborare a Bănatului românesc şi a ţării Haţegului. Muntenia este succesoarea de drept şi de fapt a Ţării Severinului!

Nic. Tomiciu

Datine şi credinţe dela Bobotează după studiul „Sărbătorile la Români” de Sim. Fl. Marian, vol. I, 1898

Boboteaza sau cum îi mai spune „botez” pe lângă că e una din cele mai însemnate sărbători dela începutul anului, dar de această sărbătoare se leagă o mulţime de datine şi credinţe.

Natural, aceste datine şi credinţe diferă dela regiune la regiune, cu mici modificări şi interpretări, fondul fiind acelaş.

În mrunta lucrare „Sărbătorile la Români” studiu etnografic de Sim. Fl. Marian vol. I. (Cărnileşile) se aduc o mulţime de datini şi credinţe în legătură cu Boboteaza. Pentru interesul ce trebuie deşteptat culegătorilor — noştri şi pentru frumuseţea acestui patrimoniu spiritual redăm din ele, aşa cum sunt prezentate şi publicate.

Iată-le:

„Unii iarăşi postese în ajunul Bobotezei, într'un fel anumit, crezând că ar putea înţoate grindina şi ploaia.

„Nu se bat în această zi copii, că apoi capătă bube peste an.

„Femeia care se ceartă cu bărbatul ei în ziua de ajun, aceea se va certa şi peste an.

„In aceste zile nu se dă nimic din casă, ca să nu se imprăştie gospodăria.

„Cine strănută în ziua Bobotezei, acela se zice că trăeşte bine peste an.

„Cine strănută mai întâi, aşa-şi cum se scoală în această zi, acela va muri mai întâi.

„In amândouă ajunurile (Crăciunul şi Boboteaza) se scondă des-diminată şi pe cine vâd prima oară, de este respectivul un om harnic, atunci şi cei ce l-au văzut vor fi harnici.

„Dacă în ziua de ajunul Bobotezei e bură pe pomi, vor fi poame multe iar dacă picură din străşină, va fi vara ploaie. (Toate publicate în pag. 166 şi 167 a amintitei lucrări).

„Precum în preseara Crăciunului, a Sf. Vasile, Paştilor, şi în preseara Bobotezei, vitele vorbesc între ei altă şi-şi destăinuiesc unde se află comori ascunse în pământ, despre care se zice că ard în preseara acestor zile. (Pag. 168).

„Precum spre Anul Nou aşa şi spre Bobotează cerul e deschis. Deci, cine stă în ziua aceasta de priveghere şi orice cere î se dă de Dumnezeu. (publicat în pag. 168).

„La Bobotează se deschide cerul şi îngerul păzitor îi spune celui de insurat sau ce-

lei de măritat încotro îi va fi norocul.

„Cine vede cerurile deschise în noaptea de Bobotează va fi drept înaintea lui Dumnezeu. (publicate în pag. 192).

„Cine moare în această zi, sufletul acelu-merge dea-dreptul în cer, care stă toată ziua deschis spre aducerea aminte despre prezenta spiritului sfânt la Botezul Domnului.

„Dacă în ziua de Bobotează dimineaţa, înainte de sfinţirea apei, un flăcău sau o fată alunecă şi cade se crede că respectivul sau respectiva se va însura sau se va mărita în acel an.

„Alţii cred că până la anul moare...

„Lupii dau asupra oamenilor până la Bobotează. Din ziua aceasta nu mai sunt periculoşi pentru oameni.

„Încotro stropeşte preotul cu busuiocul miuit în aghiasmă de primă dată, de acolo crede poporul ca vin ploile peste an.

„In ziua de Bobotează nu e bine de dat pâine la Tiganii, căci aruncă graul tăciune. (publicate în pag. 193—194, a amintitei lucrări).

Din mulţimea credinţelor populare publicate în lucrarea „Sărbătorile la Români de Sim. Fl. Marian” am redat doar numai câteva. Majoritatea din ele le cunoaştem de pe vremea copilăriei noastre.

Datinele şi credinţele trăesc. Ele trăesc acolo în satele noastre.

Credinţele de mai sus au fost publicate în amintita lucrare în anul 1898. Sunt ani. Şi vor mai fi şi alte publicaţiuni de culegeri floridice şi etnografice. Nu le amintim. Vechi şi noi. Dar nu trebuie să ne oprim aici. Material folkloric şi etnografic mai este încă de cules. Şi acel care este cules trebuie reimproşnat. Cărţile de asemenea natură atât de importante se găsesc foarte rar. O revenire a publicării lor din nou este necesară. Fără a mai reaminti importante studiul etnografic amintite „Sărbătorile la Români” de Sim. Fl. Marian publicate de Academia Română Şi aceste cărţi puse în primul rând la îndemâna bibliotecilor săteşti. Pe de altă parte culegătorii noştri de folklor şi etnografie să-şi întesifice activitatea Răscrucea vremurilor de astăzi o cere şi prilejul nu-i nici când târziu.

GH. ATANASIU

SECUREA DELA RĂDĂCINA POMULUI

(Urmare din pag. 1-a)

tualitatea judaică, cu fariseismul depozitar al legii celei vechi. Hristos va desăvârşi prin tragica şi cutremurătoare Sa biruinţă pe cruce războiul anti-fariseic.

Parcă simţim, chiar în clipa asta, în care cugetăm la chipul de foc al lui Ioan, cum acest prim creştin lansează — evident în plan divin şi în sistemul de gândire messianică — IDEEA CRESTINĂ, într'un moment al istoriei universale, în care toate celelalte idei se inclinază spre declin.

Şi ca să nu se prăbuşesc în nonsens — omenirea palpiţa în nesăţial sau de ceva nou, de ceva extraordinar. Atunci Ioan exclamă: nu e simplă nou-tate vă vestesc eu vouă, nu vă excit nervii cu senzaţii de extraordinar. Nu! Poacăţi-vă, fiindcă oboară Isus din Galileea, fiindcă se încheagă chipul lui

Hristos în economia messianică a teslaturii din Nazaret.

Când după o scurtă convorbire Isus se inclină pentru a fi stropit cu apa, pe care o sfinţise credinţa lui Ioan, s'au deschis cerurile şi a început faza creştină a istoriei universale.

Acum referiţi toate cele citite mai sus, iluminaţi viaţa voastră de azi în lumina chipului de foc şi de credinţă al lui Ioan şi spuneţi cugetului vostru dacă poate există pentru fiecare din noi şi pentru omenirea întreagă alt desnodământ decât Isus, altă credinţă decât în El, altă pace decât a Lui, şi altă solidaritate mondială, decât aceea care se leagă din forţele uriaşe pe care le dă El şi numai El sufletului însăngerat al umanităţii de azi. Altfel — sicurea va reţeza pomul înreg. în înregimea lui uscat...

G. M. IVANOV

Indemnuri crestine

Botezul Domnului

Arătarea sau Botezul Domnului în apele Iordanului a prilejuit lumii întregi răsăritul pământului celei adevărate, care a avut darul de a risipi întunecimea păcatelor, în care orbăcia omenirea. „Poporul care stătea în întuneric, a văzut lumină mare şi celor ce şedeau în umbră şi umbra morţii. Răsăritu-le-a lumină” (Mateu L. 16). Omenirea plutea ca o corabie pe marea tulburată a vieţii în înunerecul necunoştiinţei expusă să se lovească în orice clipă de stâncile păcatului, pierzându-se în vârtejul valurilor. În această situaţie se găsea neamul omenesc înainte de venirea Isus în lume. Şi la momentul oportun, se arată „Luminătorul lumii”, care luminează calea şi încorează corabia omenirii, la limanul izbăvirii. Deaceia azi, o lume întreagă îl prea măreşte prin troparul şf Botez zicând: „Cel ce te-ai arătat Hristose Dumnezeu şi lumea ai luminat, mărire, Tie” Fiecăruiă dintre oameni Isus îi dăruieşte azi o făclie, care să-i lumineze cărările vieţii, prin îndemnul său rostii îndată după Botez, la râul Iordanului: „Poacăţi-vă că s'a apropiat împărăţia lui Dumnezeu”. Cu această făclie să luminaţi: pururea calea urmată de paşii vieţii noastre.

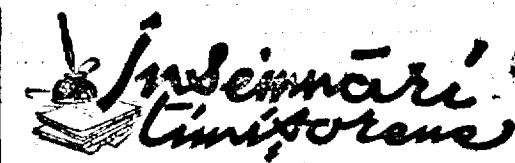
In flacăra ei să ardem toată buruiana păcatului, mărtaşindu-ne greşalele în glas de adâncă căinţă. Căci recunoaşterea păcatului, şi năzuinţa de a nu-l mai săvârşi, ne dobândeşte din partea Tatălui ceresc, iertarea.

Un principe, odaş cercetă o corabie cu lopot, purtată pe întinsul apelor, de puieria robilor ce vâsleau şi întrebă pe fiecare rob ce a greşit? Fiecare se scuza, zicând că e nevinovat. Numai unul răspunde, că ar fi meriţat o pedeapsă mult mai mare pentru păcatul săvârşit. — „Ei bine”, zise Principele, atunci locul tău nu este între aceşti oameni „nevinovaţi”, pleacă de aici! Şi îndată îl puse în libertate. Aşa face şf Dumnezeu cu noi. El lasă în robia ispăşirii pe cei ce se scuză şi iară pe cei ce îşi recunosc păcatul.

Sufletul nostru întinat de noroiul păcatelor, are de spus în lacrimile căinţei, pentru a-şi recăştiga curăţenia. Să primim deci, cea dintâi învăţătură a Domnului, care a fost: „Poacăţi-vă!” Indurarea Lui e fără de margini, căci El „nu vrea moartea păcătoşului, ci să se întoarcă şi să fie viu”.

Luminătorul lumii, răspândeşte şi azi lumina cea adevărată. El care a sfinţit azi apele Iordanului să ne fie călăuză!

Pr. HORIA VIŞOIU

DISTANȚA E PEA MARE...

Ultima publicaţie a Institutului de Fiziologie Animală al Universităţii din Cluj-Sibiu la Timișoara, se ocupă de acţiunea fiziologică a venimului de viperă.

Subiectul este desigur — pentru cei de specialitate — foarte interesant, pe noi ne-ar interesa însă o lucrare dedicată acţiunii veninoase a oamenilor. Pentru că este bine să se ştie că venimul îşi are loc nu numai în colţii viperelor ci şi în sufletele unora dintre oameni, sau mai bine zis în stomacurile acestora, de unde se împrăştie sub forme de bale, tinzând să otrăvească toate acţiunile frumose, toţi ceiace ei nu pot năzui să realizeze cândva.

Elementele necesare unui asemenea studiu, se pot găsi cu prisosinţă la Timișoara, în special în lumea așa preînșă intelectuală, care este atât de deformată de acest venin, încât orice realizare a altora, constă în o înfrângere și de aceea toată energia lor găsește necesar să o canalizeze într'o acţiune de negare, de distrugere.

Noroc însă, că dela încație până la înfăptuire, distanța este pentru venin, mare, enorm de mare...

(c. j.)

Noii aprobări de stabilire în zona militară

Garnizoana Timișoara anunță că următorilor locuitori domiciliați în Timișoara, li s'a aprobat de C. 7 A. stabilirea în zona Militară. Toți acești locuitori se vor prezenta la Comandura Pieții Timișoara și Buletinele de înscriere la Biroul Populației pentru a fi vizate, în fiecare zi între orele 18-19.

Dr. Miclea Traian Solderer Nr. 2; Reiser Eugen Pestalozzi 6; Nilschneider Andrei cu soția Maria Romulus 37; Oancea Traian cu soția Florica Melodie 2; Kertesz Nicolae cu soția Frida Fröbl 46; Wagner Magdalena Cluj 7; Pop Amalia Remus 15; Wittman Matei cu soția Ana Madrid 23; Brusch Ermina I. Ghica 19; Brusch Ernst I. Ghica 19; Neurohr Petru cu soția Ana Pop de Băsești 3; Sipos Edmund cu soția Ecaterina și fiicele Gabriela și Francisca Wilhelm Mühle 13; Philipp Petru cu soția Maria și fiicele Gabriela și Irina Subot; 5; Spitzer Eleonora Camelliei 8; Rus Aurel Văcărescu 33; Selegean Ioan Piața Unirii 8; Iencuț Gheorghe N. Bălăcescu 1; Ardelean Iosif B-ul Carol 51; Hild Max Marcu cu soția Elisabeta E. Gojdu 9; Teffert Maria Hasdeu 23; Reng Ludovic cu soția Rozalia Boșintireanu 10; Tălcu Ioan cu soția Elena Văcărescu 31; Jippa Gheorghe cu soția Ana Splaiul Tudor Vladimirescu 27; Serescu Mircea cu soția Marta B-ul Reg. Ferdinand 8; Arghir Ana cu fiicele Victoria Paul Chinezul 4; Brânduș Floarea născ. Milita B-dul Carmen Silva 16; Kalozi Ioan cu soția Ana și fiica Cornelia Cpt. Dan 8; Martin Ecaterina Mărășești 1; Sala Florica Luther 1; Calin Aurel cu soția Maria bunica Ana C. Porumbescu 30; Blau Aurel cu soția Johana M. Sturdza 64; Lazar Johana Friedl 5; Văd. Berta Friedmann Friedl 6; Văd. Kutasy Elena I. Văcărescu 11; Văd. Givca Rozalia cu fiica Floreana Ana Memorandului 10; Weinberger Irina General Moșoiu 12; Braun Ecaterina Spl. Kunz 5; Farago Emecic P. Carp 8; Mandula Marcel cu soția Mina și fiica Marta Geml 32; Weisz Maximilian cu soția Ella Mocioni 1; Papa Elisabeta I. Plavosin 21; Zay Maria Coroana de Oțel 11; Scherer Terezia Cetății 10; Petrovici Ecaterina Timotei; Cipariu 5; Karol Carol cu soția Irina Văcărescu 10; Vadasz Elisabeta Văcărescu 10; Văd. Lt. Col. Branea Maria Peleş 5; Tordai Sofia Apredul Movilă 12; Pop Alexandru Diaconovici Loga 30; Moina Gheorghe cu soția Floarea C. Forumbescu 30; Chiroscu Constantin cu soția Maria Văcărescu 30; Reilhofer Maria Bonraz 15; Vasilievici Margareta Calea Aradului 43; Schönberger Clara T. Mihai 5; Văd. Kukrecht Francisca Medea 1; Văd. Aubermann Terezia cu fiica Ana Regent Buzdugan 32; Onițiu Valeriu cu soția Maria Hebe 11; Puta Ioan cu soția Ileana Lorena 14; Sohn Adolf cu soția Ernestina Pop de Băsești 9; Karasz Ioan cu soția Ioana V. Bădescu 7; Grünbaum Adalbert cu soția Ileana Telegrafului 63; Văd. Wach Melania Craiova 6; Geiswinkler Ana Coroana de Oțel 18; Gausl David cu soția Elisabeta Raneti 37; Édouard Till cu soția Elisabeta C. Porumbescu 50; Oberländer Samuil cu soția Maria I. Creangă 28; Neumann Ilea Reg. Maria 7; Musafia Vida Preyer 12; Klein Elena B-ul Regele Ferdinand Nr. 1; Szepe Alexandru Scrobiste 29; Dr. Kardos Ludovic cu soția Fana Retezat 4; Inv. Bartis Alexandru Timocului 7; Dr. Anton Gh. soția Eugenia și copii Ana și Gheorghe Oțel 29; Comșa Mariora Diaconul Coroși 6; Reiser Lenke Wilhelm Mühle 26; Kräuter Matei M. Viteazul 28; Ursu Ana Str. O. Iosif 18; Călușeriu Livia Müller Guttenbrunn 7; Kohn Izidor soția Berta B-dul Carol 46; Guttman Nicolea Piața Crucii 3; Dr. Wiener Isau cu soția René copilul Ladislau soacra Carolina Martirul Gioras 18; Budănei Emilia Calea Lipovei 4; Schmadl Iosif Popa Anca 2; Dragoș Cornelia Aurelia Cav. Iacobel 2; Merschdorf Ecaterina Fröbl 39; Flori Maria Milano 4; Konyhai Margareta Samuil Micu 14; Andrucau Axente Demetriade 14; Indrecau Vasile cu soția Maria Demetriade 14; Weisz Iacob Tudor Vladimirescu 24; Milat Gheorghe Muzicescu 8; Rosenberg Lazar soția Estera Stefan cel Mare 7; Barta Ileana Brâncoveanu 42; Lesl Ioan soția Elisabeta Sarcul 7b; Abalos Heinrich sora Ghizela Kohn Rozalia 6; Weingartner Edmund cu soția Edith copii Ana și Bela Moșă Nicoară 3; Bratan Ioan soția Melania Zürich 2; Scheffer Irena Dăbule 23; Bodis Alexandru soția Elisabeta și fiul Alexandru Bălas 8; Veres Fric soția Iuliana Gen. Domășianu 44; Florescu Ele-

na Tache Ionescu 46; Dr. Fogaș Justin soția Iuliana fiul Caius Gh. Lazar 4; Grosu Gheorghe soția Iuliana fiul Gheorghe Coroana de Oțel 17; Răzășaru Ionă soția Charlotte și fiul Mircea B-dul Carol 43; Felföldi Maria sânc. Neda Casa Bicilor; Dr. Bauer Ladislau soția Mariana Mitrop. Mețianu 9; Molnar Maria Preot. Bontilă 18; Wachter Francisc Gen. Hochberg 2; Kertesz Francisc Prota Dragomir 4; Kardos Ana Văcărescu 10; Balaza Leona T. Vladimirescu 24; Hovan Maria Piața Lahovari 1; Grosz Veimri (Element) Văcărescu 29; Văd. Ochs Ana Petre Carp 13; Franz Terezia fiica Terezia Romulus 2; Furu Nicolae soția Cornelia Fröbl 38; Codrea I. Iuliu Cogălniceanu 19; Luchiamciuc Domnica Ungureanu 11; Ing. Munteanu Eugen soția Gheorghina Piața Libertății 2; Galbacs Maria Oituz 25; Sitariu Gheorghe Gelu 16; Delamunte Constantin 3 August 4; Kizur Pavel soția Florica Mars 16; Ken Henz Ghizela Lenau 12; Molnar Iuliu soția Paula tatăl Valentin Menclaus 7; Popescu Stefan soția Silvia Văcărescu 31; Barbu Nicolae soția Ana Fröbl 1; Steian Iosif B-dul Reg. Ferdinand Nr. 2; Bernhardt Iuliu soția Elisabeta Camelliei 5; Grigoriev Irina Ulpia Tralana 33; Kudlinai Iuliana Piața Asănești 3; Maier Maria Caruso 1; Sochira Dumitru soția Agafia Torontalului 20; Radu Nicolae soția Maria Școala de Băieți Nr. 11; Fărcaș Florea Cogălniceanu 17; Steiner Francisc fiul Ladislau sora Iuliana Frații Buzzești 23; Iovanovici Milita Fröbl 31; Radivoi Vesiliev Odobescu 53; Chirilă Maria Stefan cel Mare 50; Lechner Heinrich soția Ana Bonnaz 15; Văd. Tiegermann Elena Stefan cel Mare 17; Cojei Ioan Pumu 4; Gall Nandor soția Ella fiica Hedwig Piața Asănești 2; Porumb Ioan soția Melania Regent Buzdugan 7; Lusztig Elisabeta C. Porumbescu 36; Gligor Constantin Stefan cel Mare 50; Văd. Pollak Sarolta Marghiloman 10; Stancu Simion Maresal Joffre 3; Kaplar Elisabeta Marghiloman 2; Ciopasu Maria Titan 12; Dr. Deutsch Geza soția Iuliana Geml 26; Părăianu Dumitru soția Ioana B-dul Cetății 6; Petrovan Octavian soția Ella D. Loga 4; Codrea Ioan soția Elena copii Ioan T. Vladimirescu 23; Kleit Ioan soția Ana Mihai Viteazul 28; Singer Matilda V. Onițiu 3; Kiss Mihai Cpt. Dan 28; Bucurescu Teodor soția Aurora D. Loga 20; Petance Virgil Valeriu B-dul Reg. Maria 15; Anhauch C. Albert soția Claudia Felicia Vlădicu Bădescu 14; Weber Maria Neculcea 31; Löwinger Petru soția Eugenia Petre Tegele 1; Văd. Weisz Reghia A. Mureșanu 2; Bachici Budinea Gen. Domășianu 34; Dr. Abraham Iosif soția Olga Mitr. Mețianu 9; Erina Damian Mățăsarilor 19; Mihailă Maria Brâncoveanu 13; Fira Ioan Mircea cel Bătrân 27; Pollak Maurițiu soția Ioana Miron Costin 7; Prof. Oțoiu Ioan soția Valeria B-dul Berteloth 6; Nicolau Sevastia E. Gojdu 1; Sulea Traian soția Hortensia I. C. Brătianu 7; Dr. Popovici Simion soția Sofia Ion Ghica 4; Cpt. rez. Buna Ioan soția Iosefina Ungureanu 7; Gomboș Margareta Olănescu 8; Benghia Toma soția Irina Haga 36; Stan Iuliana Florica Hebe 4; Krausz Elisabeta Tolstoi 4; Fcn Nicolae soția Irina Mitrop. Mețianu 11; Gherghel Mina Regina Maria 11; Gherheș Dumitru Remus 12; Zverzina Terezia Tolstoi 7; Maruster Aurel Ecaterina Teodoroiu 9; Bata Paraschiva Aradului 41; Puiu Emilia Daciilor 8; Dr. Neumann Ernest Negruz 3; Löwi Iuliana Milano 9; Glatz Iosif soția Maria copii Wilhelm și Adalbert Ioan Vasii 49; Mate Eugen Gelu 39; Becker Magdalena D. Sturdza 39; Schwartz Carolina B-dul Tache Ionescu 22; Csunderlic Rozalia D. Loga 17; Zillich Francisc cu soția Barbara și fiicele Elena și Margareta Hebe 10; Jivan Maria Siretului 3; Hajdu Iuliana T. Cipariu 1; Primă Ion soția Ana Hold 26; Erhardt Barbara Piața Unirii 14; Tămaș Vasile soția Sofia copii Liviu Sergent Mușat 1; Auger Elena mama Biaci Ioana nepotul Serve Tiberiu Odobescu 37; Erdélyi Adalbert soția Regina Regele Mihai 7; Matei Aurel soția Rozalia Brediceanu 4; Jițescu Dănilă soția Anda Circumvalențului 11; Dr. Pollitzer Alois soția Irina Mihai Viteazul 34; Grunblat Gerson I. Creangă 30; Moldovan Teodor fiul Eugen Reg. Carol I. 61; Wegemann Ana Geml 4; Biczek Rozalia Gen. Hochberg 2; Pakai Ana Bolia 34; Marti n Petru Piața Forum 1; Boldureanu Ioan B-dul Berteloth 77; Morariu Elena B-dul Mihai Viteazul 1; Pop Teodor Telegrafului 41; Breban Aron Diana 5; Engelhardt Veronica B-dul Reg. Ferdinand 1b; Deutsch

Ludovic soția Buteanu 29; Bozgan Ioan soția Maria Grozescu 1; Trifunescu Ioan Prota Dragomir 3; Banovits Stefan soția Ana A. Popovici 9; Smanțuc Constantin soția Maria și fiica Eleonora Brătianu 15; Poruțiu Gheorghe Odobescu 40; Themak Eduard soția Rozalia T. Vladimirescu 7; Ciorăscu Tache soția Ecaterina Kogalniceanu 17; Dan Constantin soția Ana fiul Mircea Școlii 1; Mureșan A. soția Silvia fiul Valeriu I. Vulcan 1; Preot Popa Octavian fiul Iulian Piața Coronini 2; Spornic Ieronim Brediceanu 2; Schneider Ana Brâncoveanu 37; Sparing Agnes Zoe 5; Gotterbarm Petru soția Lucreția Văcărescu 23. Barna Iulia Livia Remus 13; Dr. Tiliger Matei soția Hella Arieș 5; Pădureanu Ioan 1 Decembrie 10; Biliczki Ana Cantacuzino 3; Cere Eugen Mareșal Aoffre 17; Cosma Gheorghe Vad. Calugareni 2; Szasz Stefan Cernauți 15; Tăran Pompilia Lonovici 1; Flander Prișca Ana Lunei 12; Kolompar Setfan fiul Iosif Lunei 40; Szigetkezi Rozalia Mihai Viteazul 34; Baba Sofia Petru Tegele 1; Hammer Irma Moldovei 16; Rakocz Maria Diana 1; Metzger Ion soția Suzana Cluj 14; Fischhoff Irina 3 August 15; David Takaos Veronica Sturdza 39; Hofmann Alexandru Bălas 8; Szlodek Ecaterina Paroh Trăilă 10; Popovici Dușita Eroilor dela Tisa 49; Moldovan Elena Tache Ionescu 22; Lucian Floare 1 Decembrie 15; Dudaș Ana Baba Dochia 2; Peculea Ioan Zorilor 1; Burg Rozalia fiica Magdalena Gen. Dragalina 10; Berzi Dora născ. Nauer Piața Crucii 5a; Bătrân Gheorghe Pestalozzi 8; Lungu Lazer soția Maria mama Elena Colonia Mag. 2; Bermann Aloisia Mitropolit Varlaam 10; Galandauer Alfred Wilhelm Mühle 32; Văd. Domocoș Maria Mitr. Varlaam 24; Benka Victoria Al. Mocioni 4a; Juhász Ana Remulus 32; Rothas Rozalia Pop de Băsești 37; Biște Ioan fiul Ladislau Pop de Băsești 37; Jurca Florica Tebronju Laurean 15; Văd. Raucher Nina Ana Budai Deleanu 11; Coiene Wilhelmina Brâncoveanu 45; Helmer Ecaterina Calea Bogdăneștilor 7; Veber Iosif C. Brâncoveanu 37; Mihai Moț Ion soția Ecaterina Dragoș Vodă 47; Popovici Vasile soția Maria fiica Cornelia Mircea cel Bătrân 12; Tempea Liviu Martirul Popescu 6; Stenpor Margareta Beethoven 1; Reju Ioan soția Melania Camelliei 9; Boici Vasile Str. O. Iosif 3; Weisz Francisca Gh. Sincal 21; Szerde Ludovic soția Eleonora soacra Văd. Rosenfeld Ghizeta Domnița Bălaza 32; Todorov Liubița Miron Costin 6; Văd. Friedmann Berta Vilma fiica Etelca Domnița Bălaza 7; Revesz Aron soția Irma fiica Marta I. Creangă 5; Stenger Amalia Stefan cel Mare 22; Fron Maria Cernăianu 4; Baume Eleonora C. Porumbescu 53; Kovacs Nicolae soția Clara Brătianu 23; Aurelia S. Emilia Vidrascu Ana și Mironescu Victoria Gh. Lazar 6; Săbăduț Laurențiu soția Maria Clemenceau 9; Schwartz Armîba soția Terezia 3 August 27; Farago Rozalia fiul Antoniu Lidia 96; Bogdan Raveca Gh. Asachi 20; Schneider Maria Cav. Martini 12; Strach; Margareta Vasile Lupu 7; Halmagyi soția Maria Al. Jandarmilor 29; Barcol Erdoș soția Maria copii Gavril și Elena T. Maioreșcu 22; Heitler Adalbert soția Ida Văcărescu 17; Franck Maria Bălas 34; Nicola Iosif Odobescu 11; Panosik Maria Izvorului 1; Panosik Barbara I. Vasii 12; Vasilevschi Mihai soția Ana fiica Eugenia Eneas 92; Solner Antonia Wilhelm Mühle 1; Tabac Carolina T. Vladimirescu 18; Lăcătuș Ioan Prota Trăilă 22; Hodar Iosif soția Aurelia Solderer 1; Bonda Victoria P. Vasicii 26; Mate Ioan Preyer 34; Goberling Maria Fröbl 31; Brinda Maria Pumu 4; Văd. Beciate Laura Gen. Moșoiu 3; Lunga Flore Vlădicu Bădescu 6; Jebelcanu Flore Gh. Bărițiu 32; Toth Maria Cal. Bogdăneștilor 29; Philipp Ladislau cu soția Magdalena și mama Iuliana T. Vladimirescu 16; Pop Ecaterina Coroana de Oțel 11; Drula Sofia Carmen Silva 8; Letharus Nicolae soția Clara fiica Maria Reg. Mihai 17; Philipp Adalbert soția Adela Piața Adamache Nr. 4;

Se vor prezenta la Garnizoana Timișoara Str. Mărășești Nr. 3 cu Buletinele de înscriere la Biroul Populației pentru a se aplica viza.

ȘTIRI SPORTIVE

— SUCESE ROMĂNEȘTI ÎN SLOVACIA. Echpa de basket-ball a echipei Viforul Dacia a făcut un turneu în Slovacia, la Bratislava, unde a susținut trei matchuri. Primele două le-a câștigat impresionant, iar cel treilea, în contra unei „combinate”, care de fapt a fost echipa națională, l-a pierdut la limită cu 31:33 (9:16). Performanța echipei române a avut un rasumet puternic, astfel că Viforul Dacia a fost invitată să joace și la Viena.

— LA SEMENIC NU FUNCȚIONEAZĂ FUNICULARUL. Am scris în timpul său că UDR a construit de la Văliug la Semenic un funicular. Din cauza unor greșeli de construcție funicularul nu funcționează încă, căci este nevoie de refacerea unei părți a liniei.

— PROGRAMUL DE FOOTBALL PENTRU 1944. În afară de campionatul de rîzboiu, Cupa Eroilor și Cupa Română, Federația de specialitate duce tratative pentru două jocuri cu Bulgaria. O mare atenție se va da juniorilor cari vor disputa Cupa Unirea, la care vor lua parte 8 selecționate de districte.

— ZENIDE LA BUCUREȘTI. Excelentul atlet al C. S. Electrica din Timișoara a demisionat din clubul său Zenide nu va trece la Politehnica, ci la Stadul Român.

— BOXEURI SANCTIONAȚI. Comisiunea de disciplină a F. R. Box a pedepsit pe mai mulți boxeuri pentru că nu s'au prezentat la reuiniunile în care au acceptat să fie programați.

— REȘITANUL PETRE POP CAMPION NAȚIONAL. Duminecă a avut loc la București matchul de box între Petre Pop și Ilie Petrescu pentru titlul de campion național la categoria grea. Matchul s'a terminat cu victoria categorică la puncte a lui Petre Pop. În cadrul aceluiași reuiniuni a boxat și Petre Fia (Reșița) cu N. Rădan. Juriul a acordat o victorie nemeritată bucureșteanului.

— 18 RECORDURI SUEDEZE ÎN 1944. Atletismul suedez este în plin progres, în anul 1943 atleții suedezi au ameliorat nu mai puțin decât 18 recorduri naționale.

— SPORTUL ÎN STREINĂTATE. În primele două zile ale anului football european a fost desul de activ, disputându-se numeroase matchuri. Iată rezultatele:

Augsburg—Stungar 3:2 (2:1).
Berlin—Guvernământul General 4: (2:1).
Belgrad: Budapesta—Belgrad 8: (4:0). Au jucat selecționate militare.
Drezda—Bratislava 5:1 (3:1).

— CURSURI PERMANENTE DE SKI. Din încredințarea Federației Române de Ski, d. Ioan Fortini, instructor de ski, începe o serie de cursuri pentru începători și avansați. Cursurile au loc pe Muntele Semenic și încep la data 12 Ianuarie. Cursurile sînt gratuite, iar skiuri sunt puse la dispoziție de către federație. UDR sprijină dezvoltarea acestui sport prin acela că a permis rearea cursiștilor în noua cămină construită contra plății zilnice a sursei pentru casă și masă.

D a k r

Prof. Dr. F. SIEGMUND, stuttgart
Soluția hrănirii păruului!
Eficacitatea succesului contra căderii păruului și mătretel, este bazată pe cercetări științifice și prepararea cea mai exactă.
Se găsește în toate Farmaciile Drogheriele și Parfumeriile
CHEM. - PHARM. LABOR.
Mr. G. Hiesch, S i b i u
Str. Gh. Costac 15 1231

IN ȚARA BELȘUGULUI ANECDOTE ISTORICE

Sărbătorile au trecut cu cârnați și cu colaci" după vorba condeii, cu îndesclat și pe masa saraacului și pe masa bogatului.

La ace de sărbători cu câteva zile au avut bucuria sa vorbească la Timișoara cu in mare om al țării noastre. Venea de prin strămatăți. Ce a văzut acolo ne-a spus și nouă cu vorba sa rară și gravă ca sunteți unii clopot de catedrală.

In țările acelea copiii i-au așteptat pe Moș Crăciun printre ruinele caselor dărâmate de bombe, în orașe aprinse, din care se ridicau uriașe limbi de foc spre cerul îmbăznat.

Copiii care n-au murit uciși de bombardamentele neconținute s'au ascuns în pământ, împreună cu mamele și bunicii lor. Ei nu au avut bucuria nașterii Mântuitorului în acest an.

Poveșirea aceasta mi-a adus aminte de un Crăciun al copilăriei mele. Era în timpul celuiilalt războiu mondial. Oficiu de aprovizionare al satului meu era într-o comună vecină, la prăvălia unui evreu, acolo pe la poalele Semeniciului. Petrol și sare treacă-meargă. Dacă n'aveam, iaca n'aveam. Stăteam toți ai ea-

sei acolo pe lângă vatra focului și dacă trebuia să mergem încotrova seara, a-veam la îndemână opaițuri din coajă de mesteacăn, Ardeau ca făclile și fumul lor răspânda un miros de casă bătrână.

Ceeace era de nelipsit, era făina. Nu știu de ce mamă-mea nu a primit nici o mână de făină pentru sărbători. Ajunul bătea la ușă. Ce-i de făcut? Să rămână spuza de copii în ziua de Crăciun chiar fără bucuria mămăligii? Mama a apucaț lungul drumului și nu s'a oprit până când a găsit făină, într'un sat din lunca Pogăniciei. Bucuria ei trebuie că a fost mai mare ca a noastră. Ea a putut să dea gurilor flămânde ale copiilor ei.

După datină am cântat colinde, gândindu-ne la țata mobilizat undeva în Ungaria. Și la noi a venit Crăciunul.

E adevărat că numai atâta ne-a putut aduce: o traistă de făină. Dar a fost mult, foarte mult...

Opinei nu se găsează. De ghetete nici pomeneală. Din pricina asta am fost tare năcăjiți. Nu pentrucă aș fi simțit nevoia

boierească a ghetelor noi, dar pentru că nu mă puteam da pe ghiță desculț. Mi-am intăsurat picioarele în „cioloboi" niște obiele groase de lână cusute ca ciorapii. Cioloboiți însă, nu lunecau. După multă chibzuală năcazul a fost alungat. Am legaț de cioloboi două tălpiște de lemn și toată ghița Pogăniciei era a mea. De atunci știu că sărăcia învață pe om. Așa a fost atunci, în timpul copilăriei mele, pe vremea celuiilalt războiu mondial.

Fără să vreau și fără intenții de ieftină propagandă, fac comparație cu timpul de acum.

Binecuvântarea Domnului s'a coborât peste România cu tot harul și cu tot darul. Cu tot harul? Fără îndoială că da, numai că unii îl alungă, mulțumindu-se doar cu darul. E mai pe firea omului să se baia sățul pe burță și să spună că toate sunt așa cum nu le vrea el, și d'ăia nu sunt bune și la locul lor.

Acolo, în țările străine, lovite de atâtea nenorociri, există solidaritatea tuturor inimilor în jurul Patriei.

Să luăm aminte.

GRIGORE BUGARIN

Avansări în personalul Regiei Autonome CFR

Foia Oficială C. F. R. Nr. 1515 din cursul lunii Decembrie 1913 publică numercase avansări la alegere în personalul Regiei Autonome C. F. R. Avansările sunt făcute pentru ziua de 1 Aprilie 1914.

LA MIȘCARE:

Inginer Sbiera I. Cristofor, inspector ajutor, Timișoara, la categoria V, clasa 3-a; ing. Leon-da Gheorghe, insp. aj. Timișoara, la cat. VI, clasa 3-a; Fiușiu Gheorghe, șef de birou, Timișoara, la cat. VI, clasa 3-a; Ostoia Meodjie, referent, Timișoara, la cat. VII, clasa 3-a; Pelcean Constantin, controlor, Timișoara, la cat. VII, clasa 3-a; Radu Peire, controlor, Timișoara, la cat. VII, clasa 3-a; Baltă Nicolae, controlor, Timișoara, la cat. VIII, clasa 3-a; Ponoran I. Ioan, referent, Timișoara, la cat. VIII, clasa 3-a; Prevarișura I. Mihai, șef de gară, Timișoara, la cat. VIII, clasa 3-a; Pop M. Petre, șef de birou, Timișoara, la cat. VIII, clasa 3-a; Mircea Andrei, referent, Timișoara, la cat. VIII, clasa 3-a; Secru Nicolae, referent, Timișoara, la cat. VIII, clasa 3-a; Lupăsteanu Alex., șef de gară, Zăvoiu, la cat. VIII, clasa 3-a; Bogdan Ladislau, șef de gară, Gătaia, la cat. VIII, clasa 3-a; Rondoleanu Aurel, șef de gară, Ciocova, la cat. VIII, clasa 3-a; Jura Ion, șef de gară, Tormac, la cat. VIII, clasa 3-a; David Iacob, șef de gară, Timișoara, la cat. VIII, clasa 3-a; Moldovan Iuliu, șef de gară, Pojșlova, la cat. VIII, clasa 3-a; Pițan Ștefan, șef de gară, Oravița, la cat. VIII, clasa 3-a; Mița Carol, șef de birou, Timișoara, la cat. VIII, clasa 3-a; Popescu D. Ioan, șef de gară, Domașnea-Cornea, la cat. VIII, clasa 3-a; Olariu Octavian, șef de gară, Timișoara, la cat. VIII, cl. 3-a; Pojichen Ioan, șef de birou, Timișoara, la cat. VIII, clasa 3-a; Mița Ioan, imp. birou, Timișoara, la cat. IX, cl. 3-a; Macarie Radu I. Ișana, imp. birou, Timișoara, la cat. VIII, clasa 3-a; Lersch Chiril, șef de gară, Jamul-Marș, la cat. IX, clasa 3-a; Popovici C. Bujor, imp. birou, Reșița, la cat. IX, clasa 3-a; Iana P. Luiza, imp. birou, Timișoara, la cat. IX, clasa 3-a; Carpova Sofia, referent, Timișoara, la cat. IX, clasa 3-a; Răceanu Vsile, telegrafist, Timișoara, la cat. IX, clasa 3-a; Ghițulescu D. C-tin, șef de gară, Comloșul-Marș, la cat. IX, cl. 3-a; Tătucu M. Ana, imp. birou, Timișoara, la cat. IX, clasa 3-a; Dobroslav C-tin, imp. mișcare, Reșița, la cat. IX, clasa 3-a; Neda Tiberiu, telegrafist, Caransebeș, la cat. IX, clasa 3-a; Flușu Ion, telegrafist, Lugoj, la cat. IX, cl. 3-a; Frățilă C. Gheorghe, telegrafist, Timișoara, la cat. IX, clasa 3-a; Zotta C. Ioan, șef de birou, Timișoara, la cat. IX, clasa 3-a.

LA TRACȚIUNE:

Inginer Umlauf A. Iosif, inspector ajutor, Timișoara, la cat. V, clasa 3-a; ing. Maieja P. Gheorghe, insp. ajutor, Timișoara, la cat. V, clasa 3-a; Popovici Nicolae, controlor, Timișoara, la cat. VII, clasa 3-a; Katin Ion, controlor, Timișoara, la cat. VII, clasa 3-a; Hrelescu Nicolae, șef de birou, Timișoara, la cat. VII, clasa 3-a; Telescu G. C-tin, controlor, Timișoara, la cat. VII, clasa 3-a; Simu Polariu, șef de birou, Timișoara, la cat. VII, clasa 3-a; Seghed P. Ioan, șef de depou, Timișoara, la cat. VIII, clasa 3-a; Juja Aurel, referent, Caransebeș, la cat. VIII, clasa 3-a; Ardelean Iosif, șef de depou, Timișoara, la cat. VIII, clasa 3-a; Pommerschejn M. Anton, șef de depou, Timișoara, la cat. VIII, clasa 3-a; Udrea L. Gheorghe, mecanic de locom., Timișoara, la cat. IX, clasa 3-a; Kolesar Ion, mecanic de locom., Timișoara, la cat. IX, clasa 3-a.

LA INTREȚINERE:

Inginer șef Stoia Ioan, inspector conducător, Timișoara, la cat. IV, clasa 3; ing. Parătescu R. Nicolae, ing. consilier, Timișoara, la cat. V, cl. 3; ing. Costea Octavian, șef de secție, Timișoara, la cat. VI, cl. 3; ing. Palade Ionel, șef de secție, Timișoara, la cat. VI, cl. 3; ing. Fialcovsch Iosif, subșef de secție, Timișoara, la cat. VII, cl. 3; ing. Circa Alexandru, Timișoara, la cat. VII, cl. 3;

Farca Ion, șef de birou, Timișoara, la cat. VIII, cl. 3; Popp Aurel, controlor, Timișoara, la cat. IX, clasa 3.

LA CONTENCIOS:

Dr. Mărcuș Vasila, avocat consilier, Timișoara, la cat. IV, cl. 3; avocat Vucicu Ilie, subșef de serviciu, Timișoara, la cat. V, clasa 3.

LA MEDICAL:

Dr. Preda Dumitru, șef de serviciu, Timișoara, la cat. V, clasa 3.

LA ATELIERE:

Inginer Nădășan Ștefan, inspector conducător, Timișoara, la cat. V, cl. 3; ing. Zăgănescu Ioan, ing. consilier, Timișoara, la cat. V, cl. 3; ing. Roman P. Ioan, inspector ajutor, Timișoara, la cat. V, cl. 3; Nestor Ioan, șef de atelier, Timișoara, la cat. VIII, clasa 3.

LA DIVIZIA FINANCIARĂ:

Doboșan Moise, șef de birou, Timișoara, la cat. VII, cl. 3; Rădulescu E. Oiga, contabil, Timișoara, la cat. VIII, cl. 3; Cojărlă G. Ioan, controlor, Timișoara, la cat. VIII, cl. 3; Trămbițaș Ioan, contabil, Timișoara, la cat. IX, cl. 3; Drăgan Emil, impiegar birou, Timișoara, la cat. IX, cl. 3; Sirman Ioan, imp. birou, Timișoara, la cat. IX, cl. 3; Dănu Virginia, imp. birou, Timișoara, la cat. IX, clasa 3.

Obligativitatea anunțării hotărârilor de divorț

Cu începere dela data de 15 Septembrie 1913 au fost extinse pe teritoriul Ardealului și Banatului legile civile și comerciale ale Vechiului Regat, între cari și codul civil român care înlocuiește legea matrimonială austriacă în ce privește căsătoria și divorțul.

Intrucât, potrivit dispozițiunilor art. 246 și 276 din codul civil român, care se aplică de azi înainte, orice hotărâre care a pronunțat despărțirea trebuie înscrisă, prin stăruința și îngrijirea însăși a aceluia care a obținut-o, în termen de 2 luni

de când a rămas definitivă, în registrul de stare civilă al comunei unde s'a făcut căsătoria, sub pedeapsă — în caz de neînscrisiere sau de înscriere făcând peste acest termen — ca soțul care a obținut divorțul să piardă judecata și să fie socotit că nu a divorțat niciodată, iar căsătoria să rămână mai departe, se aduce această la cunoștința locuitorilor comunei spre a se îngriji, în caz de despărțenie, ca să îndeplinească această îndatorire pusă de legea română fără de care hotărârea dată nu are nici o valoare.

O decizie a subsecretariatului de stat al aprovizionării

BUCUREȘTI, 5. (Rador) D. General Ion Arbore ministru subsecretar de stat al aprovizionării a dat o decizie prin care, cu începere dela data publicării ei se permite atât pentru consumul intern cât și pentru exportul de carne, tăierea bovinelor, porcinelor și ovinelor de orice vârstă sex și greutate inclusiv viței, porcei de lapte și miei, jupuirea porcoilor, se va face conform dispozițiunilor decretului dat în acest sens.

Consumul de carne proaspătă și con-

servață de bovine, porcine și ovine este liber în toate zilele săptămânii iar numărul animalelor ce se vor putea sacrifica se va fixa lunar de către subsecretariatul de stat al aprovizionării.

Primăriile vor putea distribui carne pe bază de bon de carțelă atunci când cantitățile reduse de carne impun această măsură. Proprietarii sari crescătorii de vaci, sunt obligați să declare la primăria locului unde se găsească animalele, nașterea vițelilor sau vițelelor

Arhiepiscopul de Rouen. De Mariai, rugase pe Malherbe să ia masa împreună, ca după aceea să meargă la o biserică din apropiere, urde Preș Sfințitul trebuia să țină o predică. Dar, imediat după ce mănca, Malherbe se inimse comă într'un jil moale și adormi. Și fiindcă Arhiepiscopu, îl trezea ca să meargă la predică,

— Lasă-mă, pârvin, — îi zise el-să-mi termin somnul, vezi dear că pot dormi și fără predică Sfințite Tale."

(Francois De Malherbe — (1555—1628) — poet francez simamorat de puritatea stilului, de frumusețea limbii franceze, contribuind cu poezia sa la perfecționarea lor.)

O femeie din Atena urebă într'o discuție cum aprinsă cu o doamnă spartană — ce a adus ea soțului ei ca zestre?

Castitatea — răspunse femeia spartană

Enric al IV-lea, Regele Franței, își mărturisea dragostea iubită Ecaterinei de Rohan, mai târziu Ducesa De Deux Ponts.

— Sunt prea sărac. Sire, pentru a fi soția Majestății Voastre, îi căpurse această prințesă, și sunt de o familie prea bună pentru a deveni metresa chiar și a unui Rege."

(Casa de Rohan a avut ca șef ilustru pe Generalul Henrie Duce de Rohan, capul calvinistilor francezi, sub Ludovic al XIII-lea (1579—1638)

La vârsta de nouă ani De Châteauneuf fu prezentat unui episcop, care îi zise:

— Spune-mi, bătașule, unde este Dumnezeu, și-ți voi da o portocală

— Spuneți-mi Domniavastă Monseigneur, unde nu este Dumnezeu, și Vă voi da două portocale."

(De Châteauneuf, aristocrat, dele curtes regelui Ludovic al XV-lea).

Euler, invitat în Ruș'a de către Impărăteasa Ecaterina a II-a, sosi acolo chiar în ziua morții ei. El rămase în Petersburg tot timpul cât ținut regimul tiranic al despotului Biren. Impresia pe care acest regim crud o făcuse asupra lui Euler, rămase în sufletul lui până în 1741, când după căderea lui Biren, el părăsi capitala Rusiei pentru a merge la Berlin invitat de Regele Prusiei. Fu imediat prezentat Reginei-Mama. Această prințesă observă, că savantul matematician nu răspundea la întrebările ei decât cu o teamă vădită. Ea îl mustră pentru timiditatea lui, crezând că își inspira ea personal.

— Dece imi răspundeți? îl întrebă Regina-Mamă tremurând și numai în crâmpie de cuvinte?

— Alteță — zise Euler — Vă răspund în felul acesta din cauza că mă întorc dintr'o țară, unde omul riscă să fie spânzurat dacă vorbește mai cu curaj și mai pndelete."

(Leonard Euler, purtru matematician și astronom, chimist și filozof. Mort în 1783, Ernest Biren, favorii al Impărătesei Ana a Rusiei, mort în 1772)

Curtizana Lais din Atena făcuse prinsoare, pe bani firește, cu câțiva tineri aristocrați, că ea va izbuti să seducă pe filozoful Xenocrat. Toate mijloacele artei sale de seducție rămaseră, totuși, zadărnice. Ba ceva și mai rău pentru ea — încercările ei reizbutite o făcură să-și piardă părerea înaltă ce o avea despre propriile sale farmece, precum și ideea ce o avea despre slăbiciunea lui Xenocrat. In cele din urmă fu somată să dea banii înapoi.

— Nu dau niciun ban, zise curtizana, Am făcut încercarea să seduc un om și nu o statue."

(Xenocrat, discipol al lui Platon, a făcut încercarea să unifice idealismul platonie cu misticismul lui Pitagora (406—314 în Hr.)

Într'o zi Diogen ținea o disertație filozofică în p-ța din Atena fără ca cineva să-l ia în seamă și să-l asculte. Atunci el începu să îndrăge la prostii și în câteva clipe o mulțime de oameni, se adună ca să-l asculte cu atenție și interes

— Așa sunteți voi, zise el. Înfăcărăți pentru prestii și rici ca ghița când e vorba să auziți ceva înțelert."

(Culeza, traduce și redactate de Gh. Iv.)

OMAGIU EROILOR

Destin comun dela naștere până la moarte

Pentru cei ce nu au cunoscut mersul războiului decât ascultând la aparatul de radio sau din relatările gazetelor, va fi greu, chiar foarte greu să înțeleagă sbuciumul și frământările, clipă cu clipă, ceas cu ceas, zi de zi, de pe câmpurile de luptă.

Se peșec aci lucruri mari, se prăbușesc orașe, se năruie fortărețe, se produc lupte epice, actele de jertfă și eroism abundă în fiecare clipă adesea însă, în încheștarea luptelor ele trec neobservate.

Sunt sute și mii de locuri, cu nume mai puțin răsunătoare decât Kerci sau Sevastopol, nume cari trăesc doar în amintirea celor ce și-au uitat numărul nopților nedormite sau al zilelor în cari nu se știa pe cine vor cădea sorții morții.

Sunt eroi a căror dără de sânge a marcaj locul sigur de trecere a apelor, prăpăștiilor, mlaștinilor sau drumurilor întortochiate către inima dușmanului cuibărit în forturi betonate, dar al căror nume nu a depășit încă hotarul anonimului.

Printre acești se numără și frații Ion și Constantin Alexandru.

Fii de țaran, Ion și Constantin Alexandru au văzut lumina zilei sub semnul zodiei comune, frați gemeni.

Destinul care ne urmărește dela leagăn până la mormânt a vrut ca acești frați gemeni să împărtășească deopotrivă atât bucuriile cât și tristețile scurtei lor vieți pământeste.

Au crescut mari, flăcăi, majoratul lor s'a ivit sub semnul clipelor hotărâtoare destinului neamului românesc. Și frații Ion și Constantin Alexandru, voynici semănând ca două picături de apă au fost repartizați să înfrunte urgia dușmanului în aceeași unitate de artilerie. Umul tunar fără pereche, invidiat de samarazii săi pentru exactitatea și precizia arătată în mânărea aparatelor de ochire, celălalt telefonist, transmitător de comenzi, strănind admirația comandanților săi pentru temeritatea de care a dat dovadă în nenumărate rânduri prin restabilirea legăturilor telefonice în plin baraj inamic.

Unul se ajută pe celălalt și amândoi făceau lucruri de care te minunai: Constantin, telefonistul, transmitea comenzile primite lui Ion, ochitorul și treaba mergea strună.

Timpu trecea când mai greu, când mai ușor, în scurtele clipe de răgaz frații Constantin și Ion Alexandru, ocrotiți de Dumnezeu, își depănau amintirile frumoase ale copilăriei trăite pe malurile Bistriței. Erau răsfațați bateriei.

În ceasurile grele frații Alexandru, pătrunși de sacra datorie către Patrie, deveneau gravi, serioși și nu vedeau în fața lor decât misiunile încredințate. Era prin August trecut. Trupele noastre țesau poziția puternic fortificată din fața unui localități, situată pe malul Mării de Azov.

Lupte dintre cele mai grele se dau de aproape zece zile prin stepa arsă de soare. Lipsa de apă îndârjește și mai mult vitejii noștri ostași. Numai la câțiva kilometri de acea localitate vor găsi apa binefăcătoare pentru astâmpărarea setei.

Duelurile de artilerie țin adesea ceasuri întregi.

Frații Alexandru în permanență la datorie. Cu gurile aproape sleite de sete, comenzile nu sunt stânjenite cu nimic.

Inamicul a deslăntuit un baraj infernal. O ploaie de proiectile pornite din țeava tunurilor de toate calibrele, cade pe linia pozițiilor noastre.

Legătura telefonică a bateriei a fost ruptă de un proiectil. Constantin pornește pe fir pentru a lega firul rupt. Ajunge în locul unde a căzut proiectilul.

Aci barajul de brand-uri este deadreptul ucigător. Restabilește linia și primul strigăt îl îndreaptă către frații său Ion, ochitorul tunului. Nici un răspuns. Un proiectil greu căzuse în amplasamentul lui, o schijă găsimdu-l cu mâinile pe aparatele de ochire.

Destinul îl mână pe Constantin spre fratele său. Prin salturi scurte reușește să ajungă la tunul lui Ion, însă un nou proiectil se sparge aproape în același loc. Schijele cari s'au împrăștiat peste

toț locul nu l'au cruțat nici pe Constantin și după câteva minute sanitarii l'au găsit și pe el trecut în lumea celor ce și-au dat viața pentru Patrie, alături de fratele său.

O cruce, rămasă pe undeva departe, în stepele rusești, a umit pentru vecie destinul comun din naștere al fraților Constantin și Ion Alexandru.

Cap. T. R. GANEA GHEORGHE
Reporter de război S. M. P.

Colonelul DUMITRU NEFERU Cavaler al Ordinului „Mihai Viteazu“ cl. III

Pe câmpul de luptă, decorarea Colonelului Dumitru Neferu, Comandant al Regimentului de Artilerie Calărească, cu Ordinul „Mihai Viteazu“ cl. III-a nu mai constituie un secret din ziua în care a fost inspectat de d. General Rantaza, ministrul de război, care i-a transmis personal felicitarea.

Acordarea inaltei distincțiuni s'a făcut în ziua de 17 Decembrie a. e. la Postul de Comandă al Regimentului, situat în fața inamicului, și sub miza proiectilelor tunurilor noastre, pentru complacerea cadruului mareș al solemnității. Preocupați de îndeplinirea misiunilor de luptă din acest sector, cuvintele au fost puțin întrebunțate pentru exprimarea bucuriei tuturor.

D. comandant al Diviziei rostește printre altele:

— „În numele M. S. Regelui Mihai I. și din Ordinul Conducătorului Statului, Domnul Mareșal Ion Antonescu, se acordă Colonelului Dumitru Neferu Comandant al Regimentului de Artilerie Calărească Ordinul „Mihai Viteazu“ cl. III-a, pentru curajul, priceperea, spiritul de jertfă și faptele excepționale de arme, de care a dat dovadă în luptele din munții Caucaz și Capul de pod Cuban“.

Crucea de Cavaler a fost prinsă pe pieptul Comandantului, strălucind alături de crucea de Fier cl. I-a.

Ofiterii superiori germani adunați la această solemnitate priveau cu admirație și respect decorarea „Oberst-ului Ne-

feru“ căruia Divizia germană îi încredințase Comanda întregii Grupări de Artilerie germană și română din acest sector.

Colonelul Neferu răspunde prin câteva cuvinte din care spicim:

— „Am înțeles să-mi fac îndotdeauna — datoriam — și călăuzit de acest imperativ am primit din partea scumpei mele Patrii, recompensa sentimentului de care sunt pătruns. — ducându-mi Regimentul pe drumul victoriei, așa cum am învățat dela bravii noștri înaintași.

Voi continua și de acum înainte a-mi îndeplini cu același zel — datoriam — fiind sigur că victoria nu va întârzi, pentru a dovedi Patriei că suntem cu toți demni de recompense acordate și știm să murim pe poziții cu fața la inamicul zdrobit, decât să lășăm să atingă hotarele țării, aceste hoarde salbăge lipsite de suflet și onoarea ostășească“.

Terminând răspunsul de mulțumire, Colonelul Dumitru Neferu a trecut din nou la Postul de Comandă, dirijând locul tunurilor sale miraculoase, iar în locul serbării care trebuia să urmeze, telefonul continuă a transmite ordinele întrerupte pentru un moment.

— „Allo Luceafărul, allo Luceafărul, mai trage înă o salvă de opt loviuri în obiectivul 27...“

— „Hallo Waldemar, hier ist Oberst Neferu, Feuerst noch 12 schuss auf ziel-punkt, Lagune rechts“.

St. rez. Cioică Aurel

Bateria rusească dela est de Petrowski a fost redusă la tăcere

La comandamentul unei divizii de infanterie, a sosit prin tir vestea „rușii ataca masiv; pe poziția dela est de satul Petrowski bolșevicii au deschis foc cu artileria. Anunțaji aviația“.

Trei minute mai târziu, lt. aviator Chilea Dumitru, dintr-o escadrila de observație, s'ageta înălțimile pe avionul său de observație și bombardament. Mărunt la trup, gurzianul acesta cu ochi ca vâlțățele, făcuse numai minuni în cele 270 ore de sbor și 42 de incursiuni aviatice în linia inamică. Toată escadrila îl cunoștea ca pe unul din cei mai neînfricați sburători. Deborise doar în lupte crâncene, 9 aparate sovietice de cel mai perfecționat tip. Astăzi a pornit cu misiunea precisă să distrugă bateria sovietică din Petrowski.

Burniță într'una. S. copii sunt atât de mărunți, par'că ar fi cernuți cu sita. Un frig jilav își intră în carne și în oase. Dela Oceaov, istmul K'amburnului, unde se dau luptele, abia se vede. Se aud doar tunurile care răbufnesc înfundat în neguri. Pe valurile în veșnică frământare ale limanului, bărci rapide, trec necontenit cu trupe proaspete dintr-o divizie de infanterie. Se duc să întărească brațul camarazilor ce atacă și contraatacă în lupta forțelor bolșevicilor.

Luptele în istm se dau dărze. Nu mai puțin de 14 atacuri la baionetă a trebuit să

sustină în timp de 48 de ore un baiaion din regimentul de infanterie.

Avionul în trecere pe deasupra inamicului, semnaleză bazei de plecare: „În spatele pozițiilor bolșevice se găsec trupe în mișcare. În linia întâia trupele foarte bine camuflate. La fel egalioanele de luptă unce caii au fost încinși cu trestie. Spre Wasilewska, la est, distanță aproximativă de 7 km. sub o dună de nisip bolșevicii au instalat un post de radă“. Două minute mai târziu se atacă bateria dela Petrowski. Un viraaj scurt și 5 bombe cad în plin. Un tun cu trageră lungă este fărâmat în bucăți, celelalte sunt amestecate cu pământul. O parte din servanții ce se apucă să fugă sunt mitraliași. Alte bombe bat aerul, cad piezișe, ridică flăcări, rup, desghioacă adâncul.

Focuri rare de mitralieră caută să paralizze prăpădul dela Petrowski, Zadarnic! Odată cu ultima bombă, acolo jos, unde a fost instalată bateria sovietică, totul era redus la tăcere.

Moartea își aruncase pentru totdeauna mantia!...

Încăodată locot. aviator Chilea Dumitru, într'un sbor eroic, cu echipajul său, a dus la bun sfârșit misiunea.

Serg. T. R. HODOS IOAN
Reporter de război S. M. P.

Serg. Nic. Gărgăun își caută mâna...

Spre seară, îndată ce luptele care înuseră toată ziua fură poalite de biruința Batalionului de Vânători de Munte, sergentul Nicolae Gărgăun, o cruce de flăcău, lași în umeri și tare în grumaz, urma să se retragă cu grupa sa depe poziție spre sat. El avea să mai rămână cu echipa sanitară, să vadă dacă nu cumva printre morții și răniții ruși ar fi rămas vreunul dintre ai lui...

Nicolae Gărgăun nu și-a recunoscut în nici un rânii, pe vre'unul din ai lui.

Dar cum mai avea timp destul până la masă și vremea era blândă, a luat-o spre șosea să vadă urmele luptelor din ziua aceea.

Dincolo de șosea mai fumegau câteva tancuri rusești disruse de o baterie de artilerie și câțiva soldați bolșevici carbonizați, stăteau împrăștiati pe pământ.

Privesc și numără. Șaptezeci și cinci de tancuri, cu măruntăiele de oțel, hăr-buite, scilpesc în bășca soarelui domol. În sergentul Gărgăun a năpădi dorința de somn binemeritat.

Are să se ducă întins la culcare. Nici mâncare nu-i mai trebuie, așa-i de oboși, acum, după încheștarea de peste zi. Dar, Nicolae Gărgăun, n'a mai apucat să se bucure mai mult de gândul acesta bun. În priviri i-a scăpărat o lumina orbitoare și-a simțit că alunecă într-o căldură care-l istovește.

Când flăcăul a deschis pleoapele a simțit în umărul s'ang. o zguduire de carne, care se svârcolea, vie.

Sergentul s'a ridicat în capul oaselor și înfețeze. În ochi i se cască prăpăști de groază, apoi se împotmolesc lumini topite.

Se clayină când vrea să se ridice în picioare și scărșnește dinții de să și-rup.

În sfârșit, reușește să se fină pe picioare. Cu privirea iscodește prin preajmă. Vrea să-și găsească mâna stângă, des-prinsă de viața lui, de schija dușmană. Dar cum n'o găsește nici în pulberea drumului, nici în bălăriile depe marginea șanțului, se nedumerește. Unde poate să fie? Și iar caută, mănunțit, loc cu loc. Dar tot degeaba.

Inchide pleoapele, să-și liniștească privirile, pleacă pe spate capul și deschide ochii privind cufundarea soarelui în zarea aprinsă. În piept simte o zguduire. Inima lui Gărgăun, se zbate înnebunită iar ochii flăcăului eșiți din orbite privesc fără să priceapă nimic mâna care atârână de firele de telefon, legată și încurcată de sârme.

Când a înțai în postul de prim ajutor, medicul pansa mâna unui ofiter superior.

Nicolae Gărgăun se prezintă în această finută dărze, ostășească, ca pe vremea când se lua la întrecere cu toți din companie.

Impresionați de asemenea prezențare se întorc toți cei din încăperea să vadă pe inimos.

O clipă, Gărgăun, știind că trebuie să ducă mâna la cască, rămâne nedumerit. Dar o idee îi fulgeră și-l luminează. Pășește până lângă mășua pe care stau fel de fel de instrumente și pune mâna cea desprinsă, pe ea. Apoi, cu o voce de tunet și cu mâna la cască, scoțând în față un piept lat și puternic, raportează:

— Să trăiți dom' maior, suni sergentul Nicolae Gărgăun din Batalionul Vânători de Munte.

În întunerecul care-și întinde stăpânirea pe baraca sanitară, — feștila păl-pând sărac, arată pe mesuță o mână de om, — care încetase pentru totdeauna să mai lupte.

Numai respirația grea, arsul feștilor și loviurile de ciocan ale inimilor se mai aud în această tăcere încheștată în care sergentul Nicolae Gărgăun își le spund povestea mâinii lui, liniștii și blând de parcă nu s'ar fi întâmplat nimic.

Sergent ION VELICU
Reporter de război S. M. P.

ZILNIC DE TOATE SI PENTRU TOI

— **REDACTIONALE.** Joi, 6 și Vineri, 7 Ianuarie, fiind sărbători legale (Boboteaza și Sf. Ioan) ziarul nostru nu va apărea decât Sâmbătă, 8 Ianuarie la orele obișnuite.

— **SERVICIUL DIVIN OFICIAT DE P. S. S. VASILE AL TIMISOARII.** Joi, 6 Ianuarie crt. (Bobotează) serviciul divin, oficial, sfințirea apei, se va face în biserică din Timișoara-Fabric, începând la orele 9½ dimineața. Liturgia arhierescă va fi oficiată de următorul sobor de preoți: Dr. Șt. Musileanu, Dr. P. Tiuca, Dr. Ș. Vlad, Dr. Petreuta, Dr. Băla, pr. Șora, pr. Columba, pr. Secoșan și diaconii: Mihalovici, Savu, Lugoian și Martin. Răspunsurile liturgice le va da corul Episcopiei, dirijat de dl. prof. Fava Golumba. — În Catedrala din Timișoara-Josefin, serviciul divin va fi oficiat de următorul sobor: pr. Mitei, pr. Firca, pr. Dr. Vlăduceanu, pr. Comșlea și diacon Gligor. Răspunsurile Liturgice se va da Corul mixt al Catedralei dirijat de dl. prof. Dr. Nic. Ursu.

— **S'A STINS UN MARE ROMAN.** La Moșnița s'a stins Vasile Cherban unul dintre acei țărani români care a fost întotdeauna stăpânit de inalte sentimente patriotice, luptând în era de aspirare pentru afirmarea și drepturile Românilor. În era românească a fost primarul comunei gospodăvind cu multă pricepere și dragoste.

— **INSPECȚIE.** Dl. Consilier insp. Nic. Popescu, Arad, șeful Inspectoratului Agricol a inspectat în ziua de 5 Ianuarie crt. Căminul de Agricultură Timișoara. Dsa a vănut cererile pentru mobilizare pentru lucru în agricultură.

— **CEAI DANSANT.** În seara zilei de 6 Ianuarie, va avea loc în cartierul Ronat, la școala primară nr. 10, un ceai dansant sub conducerea fruntașului T. R. Grava Gheorghe.

— **TERMENUL PENTRU JUSTIFICAREA GESTIUNILOR DIN TERITORIILE CEDATE S'A PRELUNGIT.** Termenul pentru lămurirea gestiunilor din teritoriile cedate, și descărcarea lor, s'a prelungit până la 31 Martie 1944. Gestionarii cari sunt mobilizați sau concentrați vor putea depune declarații și memorii în termen de 6 luni iela data desconcentrării sau demobilizării.

— **PENTRU ELEVII CLASEI A VII. NORMALĂ.** Elevilor din cl. VII dela școlile normale, care au fost încorporați li se acordă dreptul să dea examene particulare. Nu-si pot lua însă diploma înainte de a face 3 luni practică la o școală primară de aplicație.

— **DETAȘARE.** Ministerul Culturii Naționale aprobă ca dsoara Emilia Boloantă, învățătoare la școala primară din Brebulud, Caraș, să fie detașată la școala de aplicație de pe lângă școala normală de fete din Lugoj, pe anul 1943—44.

— **CEI CARI AU RĂSPUNS APELULUI „CRUCII ROȘII”.** Crucea Roșie, Filiala Timișoara pe aceasta cale mulțumește pentru donația făcută Crucii Roșii drept răscumpărarea felicitărilor de Anul nou: Dr. Aurel Blaga, director de la 1000 lei; Dr. Russu Titu, medic primar 1000 lei; Dr. Ioan Dobosșan, primar 1000 lei; Onciu Iosif 500 lei; Muntean Pavel, judecător de Tribunal 500 lei; Dr. Bonnet Rudolf, avocat 3,500 lei; Dna Ana și Dl. Alex. Lupu, coproprietari firmei Transbanat 2,000 lei; Dna și Dl. Dr. V. Cimponeriu, șeful Contenciosului I. E. T. 500 lei; Părvu Ioan 1,000 lei, Dr. Augustin Maior, medic primar 1000 lei.

— **CURSURI DE SKY CU ȘOLARII.** Conform dispozițiilor Ministerului Culturii Naționale, îndrumătorii de educație fizică vor studia posibilitățile de a organiza cursuri de sky cu școlarii în satele rămânând unde nămetii îngreunează comunicațiile locale și posibilitățile de frecventare a școlii. Învățătorii vor confecționa, în orele de lucru — manual cu elevii, skyuri.

— **SIMPLIFICAREA LUCRĂRIILOR BIROCRAȚICE ÎN COMUNELILE RURALE.** Buletinul Jud. Timiș-Torontal nr. 52 bis, publică importante instrucțiuni pentru raționalizarea și simplificarea lucrărilor birocratice la comunele rurale.

— **CONCURS LA OPERA ROMÂNĂ.** La data de 15 Ianuarie 1944, orele 12 a. m. va avea loc la Opera Română din Cluj la Timișoara, un concurs pentru ocuparea unui post de tenor în cor. Solicitorii sunt rugați a-și depune cererile la sedlul direcțiunii până în ziua de 14 Ianuarie 1944.

— **MULTUMIRE.** Inspectoratul școlar regional Timișoara aduce mulțumiri școlii normale de fete din Lugoj pentru darurile împărțite soldaților răniți, cu ocazia șezătorilor făcute la sărbătorile Nașterii Domnului.

— **ÎN ATENȚIA PROPRIETARILOR ȘI ADMINISTRATORILOR DE CASE.** Deoarece proprietarii caselor și administratorii respectivi nu s'au conformat dispozițiilor de suțzonă A. P. de a se depune planurile de A. P. ale imobilelor la acele Comandamente să acordă ca ultim termen data de 15 Ianuarie 1944 de depunere. Ele vor fi depuse la asociațiunea proprietarilor de case din Str. Palanca Nr. 1 între 10—15 Ianuarie 1944. Acei cari nu vor respecta nici acest ultim termen acordat vor suferi rigoriile legii care prevăd pedeapsa cu închisoare corecțională dela 6 luni la 2 ani și amendă dela 5.000—50.000 lei.

— **PREMIERĂ LA OPERA.** Vineri 14 Ianuarie se va reprezenta în premieră la Opera Română „Lucia de Lammermoor”, operă în 6 tablouri de Donizetti. În distribuție: d. Const. Ursulescu, dna Ana Rosa-Vasilu, d. Tr. Nicolau, d. Victor Ivănescu, d. J. Busuoc, dna Silvia Florea-Soltischi și d. Paul Mazilu. Dirijor prof. George Pavel. Biletele s'au pus în vânzare.

— **DECORAREA UNUI FIU AL BANATULUI.** Pentru serviciile aduse Aviației în Ardeal și Banat de către Locotenentul Dănescu Gh. Miron din Reg. Geniu Aeronautic fiu al Banatului, M. S. Regele a binevoit să răsplătească munca depusă de către Lt. Dănescu și grupa cars a avut-o sub comanda sa, acordându-i decorația „Steaua României” în gradul de Cavaler. Amintim că merituosul ofiter, acum doi ani pentru aceleași servicii pe front, a fost decorat cu „Crucea României cu sge și Peneloa de Virtute Militară”. Transmitem bravului ofiter sincerele noastre felicitări.

— **STOCUL SEMINTELOR DECUSCUTAT DE STAȚIUNEA CAMEREI DE AGRICULTURĂ.** Stațiunea de decuscutare a Camerei de Agricultură din Timișoara a decuscutat până la 1 Ianuarie 1944, 48 mii de kilograme de lucră. Pentru viitor stațiunea mai are în lucru încă 50 mii de kilograme.

O crimă ai cărei autori au rămas încă nedescoperiți

În ziua de 30 August 1943, în păpurișul din botarul comunei Sănicolaul-Mare s'a descoperit, complet intrat în putrefacție, cadavrul ciobanului Ioan Vasile, din Sănicolaul Mare, care dispăruse fără urmă din ziua de 3 Iulie 1943. Au fost avizați de săvârșirea acestei crime trei locuitori: Gheorghe Peiov, de 41 ani, Maru Deciov, de 57 ani, paznici de câmp, ambii din comuna Beșenova Veche și Nicolae Coriuba, de 44 ani, din comuna Sănicolaul Mare. Acestora, prin rechizitorul introductiv al parchetului, li s'a deschis acțiunea publică de urmărire pentru faptul că în ziua de 3 Iulie 1943, primii doi înculpați, în calitate de paznici de câmp, întâlnind pe izlazul comunei, urma de oi a ciobanului Vasile Ioan din Sănicolaul Mare, care pășea fără drept și ne cere volod a o rida, ciobanul s'a enus, în urma acestui fapt s'au lovit pe cioban cu un ciomag, iar ciobanul a dispărut fără urmă fiind găsit mort, la 30 August, în păpurișul din botarul comunei Sănicolaul Mare, dar înclupatul al treilea, Nicolae Coriuba, a umărit pe cioban în momentul când acesta se îndrepta din cauza unui cântăreț de țânțari și probabil că l'a lovit cu ceva care s'a năvălit în ciobanul său și l'a rănit grav, ceea ce l'a dus la moarte.

Instruirea acestei crime s'a făcut de cabinetul de instrucție și, acum, d. judecător

— **ESTE INTERZISĂ STRAMUTAREA DOMICILIULUI DIN PROVINCIE ÎN CAPITALĂ.** În conformitate cu ordinul Ministerului Afacerilor Interne Nr. 214641 din 18 Decembrie 1943, până la noua dispozițiuni se interzice stramutarea domiciliului din provincie în Capitală. Dela această dispoziție fac excepție numai: 1. Funcționarii de Stat, transferați în interes de serviciu și 2. Persoanele necesare economiei naționale, a căror prezență, în București, va trebui justificată, cu o prealabilă aprobare, dată de Ministerul Economiei Naționale. Dispozițiuni în acest sens, au fost date Prefecturii Poliției Capitalei, care a primit ordin să refuze aprobarea stabilirii în București, tuturor persoanelor care nu se găsesc într-una din cele 2 excepții prevăzute la alin., 3 pct. 1 și 2 din prezentul ordin.

— **NUMIRE.** Ministerul Culturii Naționale a numit pe d. Gabriel Tenlea ca profesor de limba franceză la liceul comercial de băieți din Timișoara.

— **EXAMEN PENTRU ȘEFII DE VAMĂ.** La data de 9 Ianuarie începe examenul de administrator vamal, examen care va avea loc la Direcția generală a vămilor. Sunt admisi la examen șefii de vamă.

— **NOUI TIPURI DE A FILA BUMBACUL.** Ministerul Economiei Naționale a decis ca în viitor octa civilă de bumbac și celofibră se va fila în modul următor: bumbac în amestec cu celofibră, cu cotoniul, se va fila numai în no. 16 și 20 englez; celofibra în amestec cu deșeuri în no. 12 și 16 englez; celofibra normală pură cu no. 20 și 32 englez; celofibra specială pentru stă în numerele carute de fabricile de ață pentru a satisface D. M. No. 11838/943.

— **PIE DE LUX NESUPUSE BLOCARI.** Pielicurile varietatea brumărie moldovenească au fost trecute în categoria pieilor de lux astfel că aceste devin libere în comerț.

— **GRADAȚII ACORDATE MEDICILOR VETERINARI.** Următorii medici veterinari s'a confirmă cu gradația și salariul corespunzător: La gradația I: dr. Anca Nicolae Sf. Ana (Arad), dr. Bondan Petre Birchiș (Severin); dr. Micuț Ioan Lugoj, dr. Moroșiu Mihail Orșova și dr. Schramm Carol Pui (Hunedoara).

— **ÎNVĂȚĂTOARE ÎNAINȚATA LA GRAD SUPERIOR.** Doamna Olimpia Iosif a fost înaintată învățătoare grad superior la școala primară Nr. 27 din Arad, fiind licențiată în litere și având examen de capacitate în filosofie.

O crimă ai cărei autori au rămas încă nedescoperiți

Dr. Petre Bulescu, titularul cabinetului, asistat de d. Alex. Niculescu, grefier, a emis în cauză ordonanță definitivă însă de neurmărire. Ordonanța cabinetului arată mai întâi, pe larg, că în ziua de 3 Iulie paznicii de câmp i-au ridicat oile ciobanului și că acesta opunându-se a fost lovit de două sau trei ori de Peiov, dar că, după aceea ciobanul s'a sculat și s'a dus în cantonul CFR Bucova, de unde a plecat spre Sănicolaul Mare. Pe drum s'a întâlnit cu locuitorul Florea Matei, de care s'a despărțit la drumul care cotește spre Sănicolaul Mare. Din clipa aceea, ciobanul a dispărut fără urmă. În ce privește pe al treilea acuzat, a cărui sapa și cămașă purtau urme de sânge, examenul institutului medic-legal din București a pus concluzia că nu sunt pete de sânge omenești și cu martori s'a dovedit că înclupatul nu s'a certat cu ciobanul, pentru brânză în ziua aceea.

CINE A UCIS?

Ciobanul a fost totuși ucis după ce s'a despărțit de Matei Florea. Pe drum, el s'a întâlnit cu criminalii sau criminalul și fie că a atăcat, fie că a fost atăcat, ciobanul a fost ucis și apoi ascuns în păpuriș.

Cine s'a comis pe câmp, unde nu era de întâmplare nimeni, și criminalii au putut să-și ascundă fapta și să rămână nedescoperiți încă.

Până la descoperirea criminalilor, uciderea ciobanului rămâne o taină.

— **TRANSFERARE DE MEDIC VETERINAR.** D. dr. Radu Dumitru medic veterinar de circumscripție Vinga a fost transferat la Mehadia.

— **CANTINA PENTRU SALARIAȚII ȘI CIETATEA CREDITUL CARBONIFER, MINA COZL (JUD. CARAȘ)** va înființa o cantină pentru salariați.

— **REORGANIZAREA ÎNVĂȚĂMANTULUI MUNCITORESC.** Ministerul Muncii a numit o comisiune pentru studiul și alcătuirea unui proiect de reorganizare a învățământului muncitoresc.

— **PARAZIȚII LA CINEMATOGRAFELE TIMIȘORENE.** Mai mulți cetățeni ne semnalează faptul, ce pare de necrezut, că în unele săli de cinematograf din Timișoara s'ar fi incubat paraziți (purăci și chiar ploșnițe). Rugăm direcțiile tuturor săliilor să a măsurile de dezinfectare și deparazitare indispensabile. La curățirea radicală a săliilor trebuie să se procedeze cât mai des pentru a evita publicului neplăcerea de a duce acasă paraziți, iar săliilor prostul renume dăunător intereselor proprii.

— **MEDIC TRANSFERAT.** D. dr. Gh. Ștefănescu medic secundar la Spitalul public din Lugoj, a fost transferat la Spitalul de Stat Râmnicul Vâlcea.

— **INSPECTAREA CURSURILOR ȚĂRĂNEȘTI.** D. general Const. Deliceanu prefectul județului Timiș-Torontal, a inspectat cursurile țărănești din com. Jebel, asistând la conferința dlui Iosif Sarcoau, care a vorbit despre „Drepturile noastre asupra pământului românesc”. După conferință d. prefect a vorbit sătenilor despre însemnătatea acestor cursuri, dorința ca sătenii să participe la cursuri în număr cât mai mare.

— **INSPECȚII ADMINISTRATIVE.** D. inspector general administrativ dr. Gh. Ciupe se află plecat în județul Severin, unde face o serie de inspecții administrative în centrele principale administrative.

— **SEMINȚELE NU SE VOR VINDE DECAT DE COMERCIANȚII AUTORIZAȚI.** Spre a se înlătura comerțul ambulant de semințe, cari de multe ori s'au vând nedecuscate Ministerul Agriculturii impune ca acești comercianți să fie controlați. Comercianții autorizați trebuie să aibă o autorizație înainte de începerea comerțului. Toți aceia cari se vor face vinovați de contravenție vor fi espri sancționați.

— **AUTORIZAȚIE DE FUNCȚIONARE.** Ministerul Culturii Naționale tolerează pe dna Steiner Clara să predea istoria la class I—V-a la liceul izraelit de fete din Timișoara pe anul școlar 1943—44.

— **ÎNVĂȚĂMANTUL SUPLINȚOR.** Inspectoratul școlar regional Timișoara a numit ca învățătoare suplinitoare în comuna Vereudin pe dsoara A. A. Pușchiță.

— **ÎNSĂMÂNȚARE CU SECARA.** În toamna anului 1942 s'au însămânțat în Jud. Timiș-Torontal 3449 ha de secara. Însămânțarea a atins aproape cifra întregă prevăzută în planul de cultură al Camerei de Agricultură Timișoara.

— **DARURI PENTRU FUNCȚIONARI PRIMĂRII.** Primăria municipiului Timișoara a donat de sărbători funcționarilor până la șef de birou inclusiv și oamenilor de serviciu care au copii, câte o mie lei pentru fiecare copil.

— **LEMNE DE FOC.** Au intrat în municipiul Timișoara dela data de 16—31 Decembrie 1943 471 vagoane lemne de foc. Astfel în luna Decembrie au intrat 968 vagoane, iar dela 1 Ianuarie 1943 la 1 Ianuarie 1944, au intrat 1228 vagoane lemne de foc, cari au fost distribuite instituțiilor și locuitorilor.

— **DOWNII AVOCATI!** FRANZ ADAM MINNICH și OLIVIU KOMLOSSY, au omare a duce în cunoștință onoratei clientele că începând cu data de 1 Ianuarie 1944 au deschis birou avocațial împreună cu sediul în Timișoara I, Piața Libertății Nr. 3, etaj II Telefon 32-09. 1365

MICA PUBLICITATE

5 lei cuvând apare în fiecare zi. Anunțuri se primesc la Administrația ziarului în Str. Mărășești Nr. 1, Telefon Nr. 11-28.

Cooperativa „Albina” din Aradul Nou angajează imediat un contabil expert și un vânzător cu garanție pentru beuturi spirtoase.

Caut camera mobilată pentru 1 Ianuarie medic subloc. Adresa la ziar.

Colegiul Militar Arad Piața Luptei 2-4 angajează bucătari sau bucătăreasă cu carte de meșter, cu un salariu lunar de lei 8000, plus casă, lumină, lemne și apă gratuit pentru acei ce vor locui în localul colegiului. Acei ce vor locui în oraș vor primi un plus de 25% din salariul brutt. Doritorii se pot adresa zilnic colegiului.

De vânzare un pianzister cu patru pesaje în stare bună. Informațiuni se pot primi la Mihai Pünkösdi, Satul Lung Nr. 700, jud. Brașov.

Atelierul de Cismăre Ion Crețu din Arad, Str. Brătianu Nr. 8, caută un lucrător bun, de origine etnică română.

Redacția ziarului „DACIA” pentru Arad, caută funcționară cu practică de birou. A se adresa în fiecare zi la sediul redacției Arad, str. Mărășești Nr. 1, Telefon Nr. 11-28.

Caut cameră mobilată cu intrare separată. Adresa la ziar.

Caut pentru închiriere două camere pentru birou la centru. Adresa la ziar.

Caut bucătăreasă pricepută, cu acte în regulă la două persoane. Adresa la ziar.

Caut mașină de scris în bună stare. Adresa la ziar.

Se caută vânzatori de ziare cu câștig bun. Adresa la ziar.

INFORMAȚIUNI

RESCUMPARARI DE FELICITARI DE ANUL NOU

D-nii: dr. Iuliu Hamăgeanu, medic dentist, dr. Iuliu Marsău, Sebastian Fieseriu au depus șine de bani pentru Consiliul de Patronaj de la Arad în semn de răscumpărare a obșnuitelor felicitări de Anul Nou.

— INTERNAREA UNEI CONDAMNATE. Elena Muntean, de 28 ani, din str. Hajdău 8, a fost deținută și depusă la Penitenciar pentru a executa o condamnare de 3 luni închisoare și 2000 lei amendă pentru furt.

— MAMA CRIMINALĂ DIN MICĂ-LACA LA INSTITUTUL DE ALIENAȚI. — Am anunțat zilele trecute că Ana Vidan din cartierul Mică-laca a fost arestată pentru că și-a omorât copilul de trei săptămâni. Numita fiind înaintată parchetului, aici, cu prilejul audierii s'a observat că numita prezintă semne de alienație mintală. Cu usemare, parchetul a dispus internarea ei într-un institut de alienați spre a fi supusă observației.

— SINUCIDERE. — Locuitorul Anlon Chișeș din comuna Cermeiu, jud. Arad, s'a sinucis aruncându-se într-o fântână unde s'a înecat. Cauzele sinuciderii par să fie determinate de o boală de nervi.

— ALTI CONTRABANDIȘTI DE AUR. — Evroul Francisc Fieser din Piața Flevnei, a reclamat poliției no eroutrul Ioan Stenea din Abrud, pentru că i a vândut 250 grame aur cu 480.000 lei, din care i a plătit 380.000 lei dovăduindu-se pe urmă că mama vândută era urană.

— LOCALURI INCHISE. — Printr-o dispoziție a poliției locale, Luni după amiază, au fost închise și sigilate, pe timp de oină zile, următoarele restaurante: „Valurul Negru” din Grădiște, „Mielul Negru” din Băul Ferdinand, „Doabul Curtă” din Grădiște și „Patelărelele” din Lunca. Unele din aceste restaurante au fost închise, pentru că

nu au respectat ora de închidere stabilită prin deciziunile și regulamentele în vigoare.

— FOC. — În atelierul brutăreii Karpăți din str. Bucur, a izbucnit — din cauze până acum necunoscute — un incendiu, în cursul cărui a ars o mare cantitate de pâine și aranjamentul intern al atelierului. După o muncă de o oră incendiul a fost localizat.

— ACCIDENT DE MUNCA. — Muncitorul Ioan Suci, din esrviciul atelierelor CFR., a suferit luni în timpul lucrului, un grav accident de pe urma cărui s'a ales cu răni grave. A fost internat la spital.

CALEIDOSCOP

FAARMACII DE SERVICIU

7 IANUARIE 1944

Kalman, Piața Avram Iancu, tel. 15-00.
Ghinaciu, Str. Mărășești 68, tel. 13-01.
Mumuianu, Calea Aurel Vlaicu Nr. 68
Serviciul permanent.

CINEMATOGRAFE

6 IANUARIE 1944

FORUM : Titanic,
URANIA : Suflete în furtună.
CORSO : Carnavalul dragostei.
ROYAL : Un bărbat cu principii
ARO : Un vais cu tine.

Cinema CORSO Arad

Telefon: 23-64

AZI
Sub binefăcătoarea influență a Carnavalului, o veche dragoste între timp întreuptă, reînvia. Muzică, veselie, renană și jocul plin de viață al interpreților făur-se un tot încântător.

Premieră!

Repr. 3, 5, 7, 9 fix, Jurnal rou. Miercuri casa deschisă 12-1 și 5-7

CINEMA ROYAL ARAD

STRADA ALEXANDRI 2

Dacă doriți să vă simțiți bine și să petreceți cu veselie 2 ora vizitați filmul

Un bărbat cu principii

In cea mai reușită Operetă muzicală, cu cântece și dansuri. Regia: GEZA von BOLVARY

Reprezentațiile se încep la orele: 3, 5, 7 și 9 fix.
In Duminică și în zilele de sărbători MATINEU la orele 11½
cu intrare generală de lei 60.

Atențiune Doamnelor!

Vizitați numai SALONUL DE COSMETICA

IULIA HAJDU

ARAD, Str. M. Eminescu Nr. 20-22. Telefon : 21-81

Autorizat de Onor. Ministerul Sănătății

Cinema URANIA Arad

Telefon: 12-52.

Cinema de premiere. Sala bine încălzită.

Joi: Program de Bobotează! și Georgiana Poaliari
in uriașă realizare cinematografică
cu Amedeo Nazzari, Mario Ferrari Succesul stagiunii!

Suflete în furtună

Ultimele 2 zile. Azi, 3, 5, 9 și 9 Gianni Jugo ZVĂPĂIATA

Firma H. H. Illmann Junior

intreprindere de materii prime
Administrația Arad Bd. I Regina Maria Nr. 27
Telefon Nr. 19-53

Ureață An Nou fericit tuturor clienților, prietenilor și cunoscuților.

Cinema „FORUM” Arad

Azi ! Repr. la orele 3, 5, 7 și 9 fix Tel: 20-10

Cel mai mare film al tuturor timpurilor Tragedia vaslui TITANIC

Repr. la 3, 5, 7 și 9, la 11.30 matineu

ARADUL CULTURAL-SOCIAL-ECONOMIC

Institutiunile administrative dela Arad și cinstitirea Eroilor

Cultul înalt ce-l are poporul român pentru Eroii săi este demult cunoscut în întreaga lume. Ca la niciun popor, la Români acest cult este dintre cele mai dezvoltate și mai prețuite, fapt ce de altfel se poate vedea și verifica în orice moment. Dealtfel și din războiul întregirii se mai știe că aproape nu există comună pe întreaga suprafață locuică de Români, unde să nu se fi ridicat monumente în amintirea jertfei aduse pe altarul Patriei de către bravii ostași români. Aceleași sentimente profunde se pot și cu prilejul războiului de față constata. Atât particularii, cât și autoritățile, toți bine intenționați și cu aceeași profundă recunoștință se închină în fața celor care și-au jertfit viața pentru sfânta cauză a dreptății românești. Toți, mic și mare și sărac și bogat, cu aceleași idealuri în suflet și în să-și manifeste pe față recunoștința lor pentru bravii ostași căzuți pe câmpul de luptă și din actualul război și caută toate ocaziunile de a-și arăta aceste sentimente gingașe și pline de admirație pentru cei care astăzi nu mai sunt printre cei vii, dar care și-au îndeplinit datoria cu sfințenie și bravură.

Neamul românesc știe cum trebuie să-și facă datoria față de eroii săi. În localități nu există instituții unde să nu se fi ridicat „Colțurile Eroilor” impunătoare, cu multă atenție. Dar așa este la școlile secundare, ca și la cele primare. Așa este în fiecare clasă câte un Colț al Eroilor și așa vedem și în mai multe case particulare că ard zilnic candele în amintirea celor care și-au jertfit viața pentru sfânta cauză românească. Acest lucru să nu mire pe nimeni.

Românii își iubesc și morții cu aceeași ardor ca și pe cei vii. Și dacă nu face reclamă din această profundă cumințenie a sa, ceea ce de altfel nici n'ar cadra cu seriozitatea unui neam cumințenie și vrednic, trebuie totuși știut că în această cinstită făcătoare a poporului român pentru Eroii săi, ai întregului Neam, stă în țaria unei nații, care își cunoaște desplinele și menirea sa pe acest pământ.

Noi care stăm în slujba celei mai grele meserii și care este ziaristica, nu putem trece rece pe lângă faptele ce ne-au fost prezentate și care se leagă numai de cinstitirea fraților noștri căzuți pentru Dreptatea Românească. Cîna a trecut pe la sediul primăriei municipiului Arad, ori a intrat la prefectura județului din localitate, nu cred să nu-și fi ridicat smerit și cu evlavie în suflet plăria de pe cap închinând un gând de recunoștință în fața colțurilor dela aceste două instituții românești, unde „Colțurile Eroilor” se află la loc de frumusețe, mereu acoperite cu flori proaspete și cu Crucea deasupra lor. În semn de pază și de creștinism. Le-am văzut și cu aceste impresionate „Colțuri ale Eroilor” căzuți în actualul război.

Aceste sentimente de posesie m'au impresionat, ca și pe oricare alt trecător. „Colțurile” acestea îngrijite și ridicate de către autoritățile locale, care cuprind tablouri cu toți care au dispărut și fac parte din cetățenii municipiului Arad, ori ai județului, sunt niște așare sacre, care te invită discret să ridici o scurtă rugăciune pentru odihna sufletelor celor care au căzut eroi pe câmpul de luptă și totodată îți mai indică și consecințele că toți românii au aceleași îndatoriri, să lupte pe toate căile pentru sfânta cauză românească, care trebuie să fie îndeplinită și care se cere urmată cât mai mult. Un asemenea colț impresionant se mai poate vedea și la unul dintre Regimentele de infanterie din orașul nostru, care este o podoabă de artă și care denotă încăodată grija mai marilor ofițeri pentru soții lor camarazi căzuți pe câmpul de onoare.

Am arătat aci în câteva cuvinte felul cum au înțeles arădanii și cum înțeleg ei să cultive memoria bravilor soldați căzuți la postul de onoare, dat fiindcă această înaltă ținută patriotică este încă o dovadă a bunelor sentimente românești cu care sunt înzestrați românii din

partea locului. Și noi facem loc aci cu loază sfințenia memoriei celor care au fost trecuți pe tablourile amintite mai sus și astăzi parte din „Eroii” care cinstesc colțurile evlavioase dela instituțiunile din localitate.

I. D. Dabiciu

PENTRU CETITORI

Cu incepere dela 1 Ianuarie 1944, ziarul „DACIA” continuă a pune la dispoziția publicului arădan două pagini zilnic, având reportajii, articole și informațiuni, ce interesează problemele economice, culturale, sociale, etc., locale și din regiune.

Colaborează D-nii: Profesor I. D.

Dabiciu și Ion Pavel Dumitrescu. Conducerea administrativă o are d. Ion Măndreici în calitate de inspector administrativ al ziarului.

Sediul ziarului se află în acelaș loc, adică Arad, Str. Mărășești Nr. 1. Telefon Nr. 11-28.

Cât mai multe credite pe seama meșteșugarilor români

Într'un număr mai recent din ziarul nostru am arătat că pentru dezvoltarea agriculturii la granița de vest a țării se cere în primul rând nu numai susținerea lor cu credite ieftine și din belșug, dar și îngrumarea lor profesională pentru a face față tuturor împrejurărilor și a sta zăduri pe treaptă egală cu toți agricultorii streini care își lucrează pământul după cele mai noi sisteme și cu cele mai moderne instrumente agricole. Ce este foarte adevărat în partea locului avem comună cu neaoși țărani români, care fac fală nu numai țării noastre, prin organizarea lor administrativă, socială și economică, dar pot fi date ca exemplu altor popoare, care se preînd civilizație și cu cultură mult mai vechă decât este cultura poporului român. Și tocmai pentru aceste împrejurări de fapt este necesar ca să se țină mereu seamă de adevăratul progres în agricultură, iar țărănul român să fie mereu pus în curent cu tot ce face alte popoare și ce n'a făcut încă el pentru a atinge gradul cel mai înalt în cultivarea pământului românesc atât de roditor și atât de mult iubit de către nația noastră.

Dacă în privința agriculturii stăm oarecum destul de bine și dacă comerțul a intrat de pe acum pe mâini foarte bune și dacă și industria se găsește pe aceeași cale, nu s'ar putea face afirmația că și meșteșugarii români mic și mari dela orașe, mai ales dincoace de Carpați s'ar afla într'o stare înfloritoare și că pot înfrânge de pe acum concurența ce încă îi apasă dintr'o organizare care încă stăpânește anumite centre și dispune de credite foarte însemnate întru apărarea intereselor sale. Multe dintre ramurile muncii maritale au făcut și până acum progrese desul de însemnate și ele și-au arătat capacitatea lor. Din păcate însă nu toți meșteșugarii români, veniți proaspăt la orașe, unde li se imbie posibilitatea de a se afirma, au putut ieși bine la liman, ci, toate că nu le lipsește nici a priceperea și nici pregătirea profesională.

Mai de multă vreme în Arad au existat peste 12 broșe românești de meșteșugari a căror faimă a fost bine cunoscută. Administrația de pe acea vreme prea puținică dezvoltării elementului românesc a căutat prin toate mijloacele ce i-au stat la dispoziție să înfrânge rezistența meșteșugarilor români de tot soiul și să — le pună în spinare concurența elementelor susținute de administrația de pe acea vreme și care desigur că urmarea unul dintre scopurile cele mai bine determinate cunoscute tuturor românilor din partea locului.

Dar acel vremuri au trecut. Să nu le mai discutăm, căci ar fi să facem lucruri care poate acum nu-și mai au rostul lor. În schimb să trecem la subiect și să arătăm că pentru ridicarea elementelor din branșele meșteșugarilor români privășiți la orașe, unde de altfel le este și locul, se impun măsuri speciale, care pe scurt s'ar putea numi oferirea

de credite ieftine și pe durată lungă ca toți patronii să și poată procura toate ustensilele necesare de care au atâta nevoie întru practicarea cu folos a meșteșugului lor. Fără înțelegere reală a situației în care foarte mulți buni meșteșugari români se găsesc care s'o spunem sincer, nu pot pătrunde zidul de rezistență a concurenței de mulțori foarte nelocali și puțin corect, aceste elemente se vor pierde și vor rămăși cu desigur indeletnicirea care și-au ales-o căutând alte mijl. ace de țară și alte căi de existență foarte adesea în ciuda voinței lor și fără să le dea inima vreun imbold a căuța asemenea existențe.

Noi, românii, avem nevoie în egală măsură și de comercianți buni mici și mari, și de industriași de aceeași capacitate și posibilitate de afirmare, după cum ne trebuie și meșteșugari români din toate branșele și bine organizați, dar și bine înstăriți de pe urma muncii lor cinșite și pricepute. Pentru a ajunge însă până aci se cere ca să fie organizate pe baze sănatoase toate branșele de meșteșugari, să apară prin instituțiunile lor să poată ei singuri să-și susțină interesele și să-și apere meșteșugul împotriva invidioșilor și a celor nechemate. Chiar și oficialitatea le poate veni în ajutor. Și încă pe cale foarte simplă.

Organizându-și credite pe seama celor harnici și pricepuți și susținerea acestor de către întreaga suflară românească, care să le poată oferi prilejul de a munci, cerându-le să se ocotească întotdeauna dorințele ei, prin calitatea de muncă și prin execuție îngrijită în confecționarea comenzilor, de orice natură ar fi acestea. În felul acesta creștem noi, și meșteșugarii români harnici și pricepuți patronii vor putea face față tuturor împrejurărilor și nu vor mai avea niciodată de suferit de pe urma unor concurențe streine de înțelegere meșteșugarilor neromâni.

Deci credite cât mai ușine pentru bărbătarea meșteșugarilor români și pentru întărirea acestei pătri sociale românești, care este pe calea cea mai bună de formare.

I. D. D.

COMUNICAT

În conformitate cu ordinul M. St. M. Nr. 308570 din 23 Decembrie 1943.

Toți medicii umani bărbați — ofițeri subofițeri și trupă — cari fac parte din elementele armate și au domiciliul pe teritoriul Cercului Teritorial Arad indiferent dacă sunt mobilizați pentru lucrul sau scutiți de concentrare — se vor prezenta la Cercul Teritorial Arad în zilele de 4 și 5 Ianuarie — orele 8—13 și 16—19 pentru a primi ordine.

Se atrage atențiunea, că cei ce nu se vor prezenta în zilele de mai sus, se consideră ca absenți și vor suferi consecințele prevăzute de Codul Justiției Militare.

Cercul Teritorial Arad

SPORTIVE

O idee care merită atențiune și luare de masuri

S'a sugerat ideea pentru o rafinată a sportului românesc dela Arad, mai ales a fotbalului, ca să se încerce formarea unui campionat districtual între orașele Arad și Timișoara, campionat la care să ia parte grupările din localitate, mai ales și pentru faptul că nu sunt decât trei, ori patru echipe care ar activa în acest district. Ni s'a spus că ar fi bine dacă din partea districtului arădan s'ar face o propunere concretă districtului din Timișoara, ca echipele dela Arad, să fie înglobate și ele în districtul timișorean, în cadrul căruia să dispute campionatul de primăvară.

Ideea acestă am îmbrățișat-o și noi cu multă simpatie, mai ales că ea nu se pare foarte bine venită. Și iată pentru ce. La Arad s'a încercat în timpul din urmă să se dispute campionatul districtual, cum s'a disputat în toți anii până în război, dar din lipsa de echipe fărâșe încercarea n'a dat rezultatul dorit și astfel acest campionat nu s'a mai ținut. Cauzele se cunosc. Tinerii jucători sunt fie concentrați fie se găsesc pe front, iar grupările existente n'au putut să-și recruteze alte elemente cu care să poată face față împrejurărilor. Ni se spune, și luăm a t cu multă plăcere de faptul că Olimpia, cunoscuta grupare arădană își va relua iarăși activitatea și că la primăvară intenționează în mod foarte serios să se prezinte la campionatul districtual de fotbal, asta deocamdată. Pe lângă Olimpia, Crișana CFR, și poate Astra, celelalte organizații nu mai dispun în momentul de față de jucători și poate nici de echipamentele necesare, fără care o muncă serioasă pe teren sportiv este imposibilă. Astfel că numai patru grupări în cazul cel mai bun, dacă și Olimpia se va reorganiza până la acea dată, să zicem astfel 5 grupări ar fi care ar lupta pentru acest trofeu.

Cum nu se vede o posibilitate ca și aceste echipe să poată fi formate până în primăvară, s'a sugerat ideea, ca grupările locale care dispun de jucători și care sunt formate să fie sortite să ia parte la campionatul districtual să fie sortite a juca cu cele din Timișoara. Prin această măsură desigur nu numai că la Arad ar exista un program bun sportiv și care ar atrage și public, dar s'ar da posibilitate jucătorilor existenți de a face serioase pregătiri în vederea luptelor ce ar urma, s'ar dezvolta, fără îndoială și fotbalul local. Este pe de altă parte foarte adevărat că Olimpia și Crișana CFR, cele două protagoniste din localitate dau un bun program sportiv jucând în Cupa Eroilor, ceea ce însă nu va influența cu nimic în rău, dacă pe lângă programul lor, vom mai putea fi asista la partidele și a echipelor din district, care ar prileji și ele jocuri atractive, mai ales că grupările din Timișoara întotdeauna s'au bucurat de simpatii în crașul nostru. Dar însăși sportul ar câștiga prin această măsură, dacă ea s'ar realiza.

Și Timișoara va putea avea un program mai variat, iar grupările de acolo vor fi fără îndoială bucuroase de un asemenea campionat. Cu opt până la zece grupări într'un campionat desigur că sportul oferit va fi mult mai bun, iar interesul fără îndoială că va fi și el cu mult mai mare. Pentru realizarea lui, ce nu ni se pare deloc imposibil, este necesar ca cele două foruri, districtele respective dela Arad și Timișoara să cadă înainte de toate la învoială. Și, și acest lucru ni se pare foarte simplu și lesne de tradus în faptă concretă. Deci să se pornească la muncă și la facerea programului, căci timp este suficient până la primăvară, mai ales că în noua organizare a educației fizice se pune foarte mult interes și grijă tocmai pe ramurile sportive de tot felul. Și Aradul va câștiga de pe urma acestui campionat și Timișoara la fel, mai ales dacă pe lângă campionatul districtual s'ar forma și un campionat comun al juniorilor, atât de numerosi și atât de iubitori de fotbal! Noi am sugerat ideea, cei în drept s'o rezolve. Nu ni se pare deloc grea de pus la cale.

V. A. M. Manufactura de tutun Timișoara
nr. 24974, 18 Dec. 1943

PUBLICAȚIUNE

Se aduce la cunoștință celor interesați că, la data de 28 Ianuarie 1944 ora 10, se va ține la sediul Manufacturii, o licitație publică pentru concesiunea serviciului de transporturi (camionaj), pe timp de un an dela 1 Aprilie 1944 la 31 Martie 1945.

Licitatia se va ține în conformitate cu L. C. P. art. 88—110 și cu Normele Oficiului Central de Licitatii, publicate în Monitorul Oficial Nr. 127/1931.

Garanția de licitație este de 50.000 (cincizeci mii) lei, care se va completa la 100.000 (una sută mii) lei, de către adjudicator.

Poate face ofertă orice firmă, care posedă cel puțin 4 camioane, cu tot aliajul necesar. Caietul de sarcini, tabloul cu rutele de transport și orice alte informațiuni, se dau la cerere.

Director Inginer sef
CONST. MANOILE

1336

„FOTOPTIC“

IRMA KALDOR

este cea mai eficientă sursă de aparate optice, fotografice și de sport

Timișoara I Piața Brătianu 3, tel. 32-19
Inr. Of. Reg. Com. nr. 111/1255/41
1335

Cinema THALIA

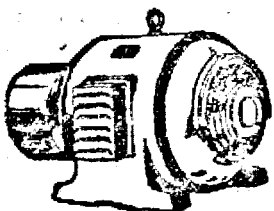
Expoziție de STAMPE

(Kupferstich) vechi, tablouri de școală italiană, olandeză, germană și tablouri moderne

INTERIOR

Bulv. FERDINAND ? Tel.: 47-40
Inreg. Of. Reg. Com. 320/11378/942
1114/1

MOTOARE ELECTRICE

AUGUST GIANONE

ELECTRO RADIO
V. Bulv. Berthelot 6, Telefon 12-22
Inr. Com. 187-191-192 1104-3

Opera culturală a „Astrei“ în județul Caraș

ORAVIȚA, 5 — Războiul actual a desorganizat multe compartimente ale vieții, târându-ne existența pe povârnișuri din cale afară de culturoase. Contribuția de jertfă e o mărturie și fiecare zi mai mult că Neamul românesc n'a trecut cu indiferență pe lângă marile probleme ce agită existența neamurilor

in făgașul plămădirii lor istorice și participarea noastră efectivă e o mărturie în plus că desigurul nostru se brodează în așănime cu scripă de cremene. Muncind din răsputeri ne străduim fără preocupare să dăruim copiilor noștri o lume nouă, așezată pe cele mai alese virtuți civice și morale, în care lenea, co-

rupția și destrăuul dea tădată să nu și mai poară rețea calea niciodată.

În ciuda tuturor acestora vicisitudini, organizația culturală a Astrei își continuă marea operă de culturalizarea satelor, ducând și pe mai departe sîndardul mîndriei naționale dela un colț la un alt colț de țară, așa cum a înțeles să lupte dela înființarea ei.

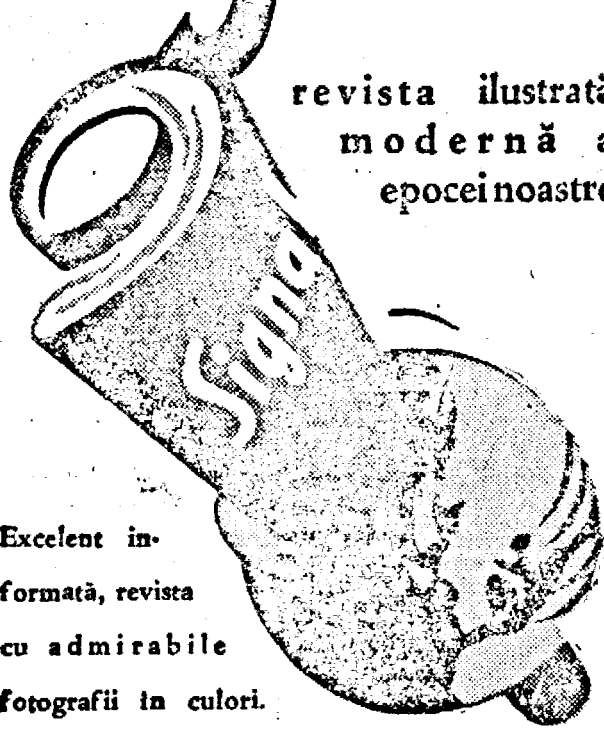
Încă din 1934 au luat ființă primele școli țărănești pentru bărbați după modelul școlilor din Danemarca și adaptate la noi de dl. Dr. Ilea, obținându-se rezultate strălucite. În continuare de idei a luat ființă în ultimii ani tinându-se la ma de mobilizarea bărbaților o expoziție neobișnuită de igienă și gospodărie pentru femei cu scopul de a menține familia cu toate resorțurile ei morale de odinioară și a combate mortalitatea infantilă și a ridica nașterea prin sațele bănățene.

Acest curent de educație se datorește în bună parte școlii dlui prof. univ. Iuliu Moldovan, pres. Astrei și dir. Institutului de igienă din Sibiu care se știe că în ultimul sfert de veac a desfășurat o deosebită activitate în acest domeniu. Mai nou Consiliul de Patronaj și ministrul sănătății de sub conducerea dlui dr. Tomescu, prin personalul sanitar au încercat foarte mult această strădanie a comandamentului Astrei. Așa se explică de ce în ultimii trei ani școlile țărănești de gospodărie și igienă din Banaț au luat o extensivă neobișnuit de mare. De ex: în jud. Caraș a existat în anul 1941 4 școli de femei; în 1942—1943 13 școli pentru femei și 3 pentru bărbați, iar în anul acesta se vor deschide alte 16 școli.

Sunt demne de a fi subliniate următoarele persoane care sprijinesc activitatea rodnică a Astrei de fiecare zi: d. col. Th. Theodorian, prefectul județului, dr. Fira Ioan, dr. Victor Breban, dr. Vuca, dr. Roșu, dna dr. V. Guga, prețorii Mihail Grivei, dr. G. Stoiașcovi, dr. Cornel Milutinovici, Stoica Constantin, Ianou Vițan, prețorii Septimiu Daș, G. Râta, Vuca, Petrovici, Suciș, etc.

Un merit deosebit îi revine dlui prof. Ilie Rusmir, care în calitatea sa de președinte al desp. județean, se străduiește cu fiecare zi mai mult să împlinească opera de culturalizare și civilizație a satelor.
Gh. Matei

Signal

revista ilustrată
modernă a
epocii noastre

Excelent informată, revista
cu admirabile
fotografii în culori.

Ultimul număr de vânzare pretulindeni. Lei 25.

De vânzare la toate librăriile sau chioscurile de ziare sau la Cartea Românească S. A. R. București

Nou!

Nou!

Nou!

USCATOR DE RUFĂ, practic, necesar
fiecărei gospodării, mai ales unde sunt copii

la TÂMPĂRIA KRETS

Timișoara II. Str. Baba Dochia 10. Inr. Cam. de Muncă 4348/39 1360

Cumpărați-vă cele necesare
de la

Depag S. A.

LIBRĂRIE ȘI PAPETĂRIE CREȘTINĂ

Timișoara I, Piața I. C. Brătianu 2.

Telefon 32-83

1369

Cinema — CAPITOL — Cinema

MEMENTO-FILM
PREZINTĂ
UN FILM NAȚIONALCINE

WOLFF MURRAY
PRINCELE DE SUECIA

Administrația Porților de Fer și a Cătaractelor — Orșova — Serviciul Lucrărilor
Nr. 6. Orșova, la 2 Ianuarie 1944

ADJUDECARE

PENTRU FURNIZARE DE PIATRĂ

Administrația Porților de Fer și a Cătaractelor va cumpăra pe cale de adjudicare 5000 metri cubi de piatră necesară la repararea digurilor, din cari 2.500 metri cubi la Juți (Klm. 988) și 2.500 metri cubi la Greben (Klm. 996).

Vor avea drept să ia parte la această licitație concurenții români cari pot dovedi capacitatea lor de a efectua lucrările. Condițiile licitației se pot vedea zilnic în orele de serviciu la Administrația Porților de Fer — Serviciul Lucrărilor — din Orșova, unde se pot obține toate informațiile necesare.

Ofertele închise și sigilate trebuie adresate Administrației Porților de Fer și a Cătaractelor din Orșova până la data de 16 Februarie 1944.

Deschiderea ofertelor va avea loc la Administrația Porților de Fer în ziua de 10 Februarie 1944 orele 15, ofertanții având dreptul să asiste.

Ofertele trebuie să poarte mențiunea: „Ofertă pentru furnizarea a 2.500 metri cubi de piatră la Juți” sau „Ofertă pentru furnizarea a 2.500 metri cubi de piatră la Greben” și vor fi prezentate în plicuri separate.

Ofertele suplimentare, sau cele sosite mai târziu, ca și acelea cari nu vor corespunde condițiilor impuse, nu se vor lua în considerare.

O garanție de 5% din valoarea ofertei va fi depusă la casieria Administrației din Orșova, înaintea deschiderii ofertelor.

Garanția poate fi depusă în numerar sau în efecte de Stat.

Administrația Porților de Fer
Seful Serv. Lucrărilor: Ing. Dimitrie

Situația politică

Ziarele americane apărute de Anul Nou se ocupă în special de viitorul Europei. Toate speră că Germania se va prăbuși în anul 1944, iar cele mai multe dintre ele prevăd în această eventualitate vremuri îngrozitoare pentru Europa, cu revoluții, războaie civile, foamete și distrugere. Șeful emigranților cehi, Dr. Beneš, într-un interviu acordat corespondentului special al Agenției Reuter la Teheran, a declarat că lumea trebuie să se aștepte acum la cea mai groznică fază a războiului și că nimeni, nici chiar rușii, care au adus cele mai mari sacrificii, nu vor avea timp să se reculegă. Tot agenția Reuter, amintă, că D. Beneš, s'a oprit la Alger în călătoria sa de întoarcere de la Moscova. Aici, el a avut întrevăderi de mai multe zile cu generalul De Gaulle. Cercurile politice berlineze atrag atenția asupra felului cum tratează presa americană problema polono-sovietică, privind-o dintr'un punct de vedere care, pare să anunțe o oarecare desinteresare cu privire la soluționarea acestei probleme. Agenția Stefani, transmite un lung articol publicat de ziarul „Correspondenza R. publicana” intitulat „Minciuni și adevăruri ale stațiilor de radio inamice” care se ocupă de felul tendențios în care inamicii vorbesc de condițiile de viață din Italia neocupată. După o informație transmisă de agenția D. N. B. lordul Beaverbrook, păstrătorul sigiliului care se află actualmente în Statele Unite, va avea probabil în curând o întrevădere cu d. Churchill. Serviciul britanic de informații anunță că un contingent de avioane braziliene au părăsit Rio de Janeiro plecând către un teatru de război nemenționat.

Nu se duc negocieri cu privire la relațiile polono-sovietice

Berlin, 5 (Rador). Biroul internațional comunică următoarea știre retransmisă de corespondentul agenției DNB: Dată fiind atenția deosebită cu care cercurile politice londoneze și presa aliată urmăresc modul în care se dezvoltă relațiile dintre Uniunea Sovietică și polonezi, un corespondent al agenției telegrafice elvețiene s'a adresat cercurilor competente ale emigranților polonezi rugându-i să se prezinte în amănunt și tuaija actuală. În baza informațiilor obținute, corespondentul constată că anumite presupuneri făcute recent de ziarele din Berna au fost în tendențioase, fie simple speculații. După precizările făcute de acești emigranți polonezi, cari, grație contactului lor strâns cu guvernul emigrant sunt în măsură să facă constatări concrete, este adevărat că problema polono-sovietică a fost discutată la conferința de la Teheran, fără să i se fi găsit totuși o soluție. Este deci neîntemeiat să se afirme momentul soluționării acestei probleme este apropiat. Atitudinea Sovietelor la Teheran, în ce privește problema poloneză este socotită de aceleași cercuri ca fiind mai degrabă încâpățanată. Se constată că conștientizarea afirmărilor porțite din unele cercuri, nu au loc actualmente negocieri cu privire la relațiile polono-sovietice. S'a arătat în același timp că Uniunea Sovietică stăruie ca să se procedeze la o revizuire a frontierei or ce au fost fixate prin acordul de la Riga. Cu privire la atitudinea comitetului polonez emigrant se constată că el este dispus să normalizeze în cel mai scurt timp relații de bună vecinătate cu Uniunea Sovietică. Totodată el este gata să lase în suspensie problema frontierelor până la conferința de pace.

S'a adăugat în cercurile poloneze că comitetul polonezilor emigrați nu se socoteste autorizat să facă concesii în ce privește frontierele, stăruind vreme cât el se găsește în stăruință și nu are posibilitatea să procedeze la o consultare pormărită. Cercurile britanice oficiale nu exercită

Problema raporturilor polono - sovietice

In Bulgaria e liniște. Situația reală din Rusia

nici o presiune asupra comitetului în ce privește problema frontierelor polono-sovietice.

Aceleași cercuri poloneze au subliniat că d. Mikolajczyk nu se va duce în Statele Unite de sfârșitul lunii. În plus vizita s'ar datora inițiativei americane și nu celei poloneze. D. Biddle, ambasadorul Statelor Unite pe lângă comitetul

emigranților polonezi a transmis în două rânduri o invitație formală d-lui Mikolajczyk din partea președintelui Roosevelt, încă înainte de conferința de la Teheran. În această călătorie, d. Mikolajczyk va fi însoțit de unul sau cel mult doi prieteni personali și de vreun membru al cabinetului.

Motivele politice și militare care determină pe anglo-americani să debarce în Europa

Berlin, 5. (Rador). — IN CERCURILE POLITICE DIN CAPITALA REICHULUI SE SOCOTEȘTE ÎN LEGĂTURĂ CU PROBLEMELE CELUI DE AL DOILEA FRONT, CĂ ENGLEZII ȘI AMERICANII SUNT SILIȚI SĂ-ȘI PUNA ÎN PRACTICĂ INTENȚIILE LOR DE DEBARCARE DIN URMARELE PUNCTE DE VEDERE POLITICE ȘI MILITARE:

1. PENTRU CĂ ȘIAU ANGAJAT CUVANTUL. 2. PENTRU CĂ SOVIETICII AU FACUT DIN CEL AL DOILEA FRONT O CONDITIE A ALIANȚEI LOR CU ANGLI-SAXONII ȘI 3. PENTRU CĂ SOVIETICII AU ABSOLUTĂ NEVOIE DE O USURARE MILITARĂ PRINTR'O ACȚIUNE DE MA-

RE AMPLOARE A ENGLEZILOR ȘI AMERICANILOR ÎN EUROPA DE VEST.

ASTFEL SE MAI DECLARĂ ÎN CERCURILE POLITICE LOCALE — ENGLEZII ȘI AMERICANII NU AR TRECE CU VEDEREA PESTE TĂRIA MĂSURILOR DE APĂRARE GERMANE ȘI NICI PESTE EXTRAORDINARELE GREUTĂȚI ALE UNEI ASTFEL DE ACȚIUNI, PRECUM NICI PESTE GREUTĂȚILE NU MAI MICI DE ORDIN PRACTIC ÎN CAZUL CĂ O ASEMENEA ÎNCREDERE AR DA GRES. DĂCĂ TOTUȘI SUNT HOTĂRĂȚI SĂ FACĂ UN ASEMENEA PAS TREBUIE SĂ EXISTE ARGUMENTE PUTERNICE PENTRU A-L FACE.

Care este adevărata situație în Rusia

GENEVA, 5. (Rador) Corespondentul Agenției DNB transmite:

Toată Anglia se întreabă care este adevărata situație actuală în Rusia — scrie Negley Farson, fostul corespondent din Moscova al ziarului englez „Daily Mail”.

Astfel — continuă el — se pune mereu întrebarea pentru ce a fost desființat Kominternul și pentru ce a fost recunoscută biserica precum și pentru ce au fost luate o serie de alte măsuri care pot decide discuția dacă nu cum va Uniunea Sovietică se îndepărtează în prezent de ideologia comunistă.

Totuși — scrie mai departe autorul — ar însemna să luăm dorința drept realitate, dacă noile măsuri sovietice ar fi

privite ca un simptom al unei schimbări de atitudine. Dimpotrivă Stalin trebuie privit mai departe cu neîncredere pentru că puternica încordare bolșevică din acest război nu are nimic de a face cu o reînnoire a național socialismului rusesc, Stalin are aceeași părere bolșevică despre lume și despre viață.

Totuși se pare că Stalin a renunțat la cea mai puternică armă a comunismului de până acum și care durează din anul 1917. Această arma era conștinua atragere a atenției și insistență de a face pe cetățenii sovietici să creadă că uniunea sovietică este înconjurată de stați inamice și doritoare de război de care Rusia trebuie să se ferească.

Mișcare în personalul diplomatic bulgar

Sofia, 5 (Rador). — Corespondentul agenției DNB comunică:

Ziarele de seară, publică următoarea mișcare diplomatică:

În baza unui decret semnat de regenți, d. Savkiroff, fost ministru de afaceri străine a fost numit ministru al Bulgariei la Vichy.

Printr'un alt decret d. dr. N. P. Nicolaeff fost ministru al educației națio-

nale și fost secretar general la ministerele afacerilor străine a fost numit ministru al Bulgariei la Stockholm.

D. Stoian Petroff-Tschomakoff ministru bulgariei la București a fost numit ministru la Tokio.

Actualul ministru al Bulgariei la Tokio d. Janko Peef a fost desărcinat de misiunea sa.

Se desminte svonul unei lovituri de stat în Bulgaria

Sofia, 5 (Rador). — Corespondentul agenției DNB transmite:

ȘTIRELE RETRANSMISE DE SERVICIUL BRITANIC DE INFORMAȚIUNI DIN ISTANBUL, AFIRMĂND CĂ O LOVITURĂ DE STAT ÎN BULGARIA AR FI RĂSTURNAT GUVER-

NUL, SUNT SOCOTITE ACI CA ABSOLUT NĂSCOCITE. TOATE CELE ANUNȚATE DE AGENȚIA BRITANICĂ ȘI DE ZIARUL SUEDEZ „STOCKHOLM TIDNINGEN” SUNT SIMPLE INVENȚII.

Menirea de azi a guvernului francez

București, 5. — S. P. P. transmite: După cum se comunică din Paris ziarul „Le Matin” se ocupă de menirea d-lui Pierre Laval și de menirea de azi a întregului guvern, care este de a face

pregătirile necesare ca în cazul unei debarcări anglo-americane să nu se turbure ordinea internă, și că se evite transformarea teritoriului francez într'un loc caș al morții și să nu se arunce poporul într'un război civil.

Bucovina nu a fost niciodată rusească

Madrid, 5 (Rador). — „ARRIBA” PUBLICĂ UN MARE REPORTAJ TRIMIS DE CORESPONDENTUL SĂU DIN BUCUREȘTI, ÎN CARE SE ARĂTĂ CU DOVEZI ISTORICE, CĂ BUCO-

VINA NU A FOST NICIODATĂ RUSEASCĂ SUBLINIIND CĂ TOATE PREȚENȚIILE SOVIETICILOR ASUPRA ACESTEI PROVINȚII SUNT MOTIVATE NUMAI CU MINCIUNI.

Este așteptată o remaniere a guvernului portughez

Lisabona, 5 (Rador). — Corespondentul agenției DNB transmite: După o declarație a președintelui, adu-

rării naționale făcută în cursul zilei de Marti, această adunare și-a amânat re deschiderea lucrărilor pentru 13 Februarie.

rie. Ultima sa ședință a avut loc înainte de Crăciun.

În această privință se află că această amânare este în legătură cu posibilitatea unei remanierii a guvernului portughez.

Evreii din Portugalia sunt evacuați

Lisabona, 5 (Rador). — O ȘTIRE A BIROULUI INTERNAȚIONAL DE INFORMAȚII, RETRANSMISA DE DNB ANUNȚĂ: PACHEBOTUL PORTUGHEZ „NYASSA”, VA PLECA LA MIJLOCUL LUNEI IANUARIE ÎNTR'O LUNGĂ CALĂTORIE SPRE HAIFA, PORT IAD, LAURENCO MARQUAS ȘI APOI ÎN DILE PORTUGHEZE.

PE BORDUL VASULUI VOR FI ÎM BARCATI NUMEROȘI EVREI CARE PÂNĂ ACUM ERAU ÎMPRĂȘTIAȚI ÎN PARTE PRIN DIFERITE LĂCĂRE DE CONCENTRARE ÎN PORTUGALIA ȘI CARE VOR FI LASAȚI LA HAIFA PENTRU A FI COLONIZAȚI ÎN PALESTINA.

Președintele Roosevelt vrea să remanieze cabinetul

Stockholm, 5 (Rador). — După cum anunță serviciul britanic de informații, „Daily Mail” află din New York că anumite fruntași ai partidului democrat vor cere președintelui Roosevelt să procedeze la o remaniere a guvernului.

Această chestiune va fi ridicată în public sau în particular imediat după ce se va întruni comitetul partidului democrat la 22 Ianuarie.

Între altele urmează să se ceară retragerea d-lui Harry Hopkins și a d-lui Wickard ministru agriculturii.

În informație se spune că deși este îndoielnic că președintele Roosevelt va voi să se despartă de d. Hopkins, este probabil că el să se arate mai binevoitor față de alte modificări ce ar privi pe d. Biddle ministru justiției, d. na Perkins ministru muncii și d. Stimson ministru de război.

Nu este lipsită de probabilitate nici retragerea d-lui Wickard, deoarece el nu este deosebit apreciat de fermieri.

India va lupta împotriva inamicului până la victoria finală

SHONAN, 5 (Rador). — Corespondentul agenției DNB transmite:

D. Subhas Unandra Bose șeful guvernului provizoriu al „Indiei Libere” adresându-se prin radio națiunii japoneze a subliniat că, cu prilejul războaielor anterioare națiunile victorioase au dat adesea greș, când a fost vorba să se organizeze pacea, pentru motivul că au lipsit ideile constructive, necesare pentru consolidarea păcii. Dimpotrivă conducătorii Japoniei au început chiar în mijlocul războiului o operă de reconstrucție a Asiei Orientale, în sensul unei păci durabile.

Coș la coș cu Japonia, a încheiat d. Subhas Chandra Bose, India va lupta împotriva inamicului comun, până la victoria finală.

Starea sănătății dnei Gandhi este precară

Geneva, 5 (Rador). — După cum anunță din New Delhi, Serviciul britanic de informații, starea sănătății dnei Gandhi, care a avut mai multe atacuri de inimă este precară. D. Devidas Gandhi, fiul lui Gandhi scrie fratelui său, care a putut să stea atât pe tatăl cât și pe mama sa că starea lui Mahatma Gandhi este bună pe când a dnei Gandhi inspiră serioase îngrijorări medicilor.

Anglia a înființat o legăție în Republica Dominicană

Stockholm, 5 (Rador). — După cum anunță serviciul britanic de informații guvernul britanic a hotărât să ridice la rangul de legăție misiunea sa diplomatică din Republica Dominicană.

ULTIMA ORĂ

Situația Acanturiaz

Dela cartierul general al Führerului înaltul comandament al forțelor armate germane comunică:

In partea sudică a frontului răsăritean, până la sud de Kiev, sîna a trecut în general liniștită.

In sectorul de luptă dela Jitomir sovieticii atacă necontenit cu forțe puternice. Ei au suferit pierderi grele, datorită rezistenței dârze și a contraatacurilor date de trupele germane cu multă claritate. Un mare număr de tancuri sovietice au fost nimicite cu această ocazie.

La Vitebsk au fost respinse nouă și puternice atacuri inamice. La nord de oraș, vânătorii germani au înaintat și prin depășirea în ciuda contraatacurilor violente date de inamic și a rezistenței crâncene a sovieticilor.

La nord-vest de Nevel napele noastre au respins puternice atacuri ale sovieticilor.

De pe frontul din Italia de Sud nu se semnalează evenimente importante.

In spațiul mediteranean și deasupra teritoriilor ocupate din vest au fost doborâte în cursul zilei de ieri 16 avioane anglo-nordamericane. Un avion de vânătoare german este dat lipsă.

In cursul nopții trecute, avioane inamice de drăniș au sburat deasupra Germaniei de vest.

In continuarea atacurilor lor împotriva forțelor navale de siguranță inamice, submarinele germane au scufundat din nou 6 distrugătoare inamice. Cu această ocazie, flota de război anglo-americană a pierdut în ultimele 10 zile, în urma acțiunii submarinelor germane, 12 distrugătoare.

Peste 1000 vase de comerț aliate au sosit la Gibraltor

Madrid, 5 (Radior). — Corespondentul agenției DNB transmite:

După informații din Alger date de corespondenții ziarelor spaniole Marti dimineața au intrat în portul Gibraltor peste 1000 vase de comerț aliate și un vas spital.

Vase de război britanice aflate actualmente în portul Gibraltor numără un vas de linie, două cruciștoare și câteva mici unități.

Atacul aviației împotriva formațiilor americane debarcate în peninsula Hubs

Tokio, 5 (Radior). — După cum anunță agenția „Domei”, aproximativ 50 avioane de bombardament și de vânătoare japoneze au dat un atac în ziua de 2 Ianuarie împotriva formațiilor inamice debarcate în peninsula Hubs.

Avioanele japonede au atacat dela mică înălțime patru sau cinci vase de transport inamice și formațiile debarcate ale inamicului și au avariat un vas de transport al inamicului.

Totodată au fost pierdute pierderi grele trupelor debarcate și au fost doborâte patru avioane inamice.

Ulgaria din nou bombardată de aviația anglo-americană

București, 5. — S. P. P. transmite: Din Turcia se anunță că în cursul zilei de 4 Ianuarie avioane anglo-ameri-

Ofensiva sovietică din spațiul Kiev-Jitomir, este o repetare a celei din Noembrie 1943

caze au sburat pe deasupra teritoriului bulgar.

Au fost aruncate bombe asupra mai

multor localități, fiind distruse clădiri particulare, printre care se află o școală și o biserică.

Considerații din sursă germană asupra noii ofensive sovietice

BERLIN, 5. (prin telefon). Obeză de arma sovietică a carei greutate și putere, după cum este puțim mult în rețea este în vecinul spațiu de luptă Kiev-Jitomir, este un prim pas și execuție, o repetare cu țel extrem de puternic a atacului eşuat în Noembrie în această spațiu.

Începând la 3 Noembrie, marea ofensivă sovietică avea ca obiectiv străpungerea tranșei defensive germane dela Kiev, nu a putut însă atinge acest obiectiv din cauza puterii ei contra defensive

germane. Flacul sudic german al spațiului de păstrare inamic a rezistat tuturor încercărilor de a extinde atacul sovietic spre sud și sprijinindu-se pe acest succes defensiv comandamentul german a putut imediat după evacuarea orașului Jitomir oca 15 Noembrie, să declanșeze contraatacul metodice care a zădărnicit forța de atac a sovieticilor readucând o mare parte din aceeași regiune până la Teterev cu orașele Jitomir, Korosten, Malin, Radomył din nou sub controlul german.

Rezultatul contraatacului german

Contraatacul german în general a reușit și fronturile au luat din nou un caracter staționar până la data de 24 Noembrie când sovieticii au pornit din nou la atac cu puternice forțe masate de infanterie, tancuri, artilerie și avioane de bătaie.

Dacă sovieticii după extrem de grelele lor pierderi pe care le-au suferit în cursul ofensivei din Noembrie și în cursul contraatacurilor germane au repetat bătaia de atac cu forțe întărite în mod simțitor, rezultă din acest fapt că bolșevicii urmăresc în acest spațiu de luptă mari rezultate. O privire asupra Hartii arată că zona f. ontului dela Lenjgrad până la Kiev, cu excepția unor intranduri spre răsărit și apus se înșinde în general pe aceeași longitudine geografică și urmărește linia nord-sud.

APROAPE PE ACEEAȘ LINIE SUNT AȘEZATE O INTREAGĂ SE-

RIE DE ORAȘE CARE AU FOST MEREU AMINTELE CA ZONĂ DE OPERAȚIE SAU OBIECTIV DE ATAC AL INAMICULUI CUM DE EXEMPLU NEVEL, VITEBSK, ORSA, MOGHILEV, DEASEMENA ȘI CURSUL SUPERIOR AL NIPRULUI ÎNTRE ORSA ȘI KIROV URMĂREȘTE ÎN GENERAL ACEASTĂ LINIE DE NORD-SUD. SPAȚIUL DELA KIEV ESTE PUNCTUL DE BAZĂ A ACESTEI ZONE DE FRONT UNITARE CARE AICI PĂRĂȘEȘTE DIRECȚIUNEA NORD-SUDICĂ ȘI DE PREZENT ESTE ÎNDĂRĂT ÎN MARELE COT SPRE RĂSĂRIT ȘI ANUME DELA LINIA LENINGRAD—KIEV PÂNĂ LA ZAPOROJE SCOTIND CCA 350 Km. ȘI APOI PESTE NICOPOL ȘI GHERSON URMĂREȘTE CURSUL INFERIOR AL NIPRULUI CU DIRECȚIA SUD-VESTICĂ PÂNĂ LA MAREA NEAGRĂ.

Sforțările rușilor în Cotul Niprului

Deja înainte de prima bătaie dela Kiev sovieticii au încercat în repetate atacuri să străpungă poziția germană din cotul Niprului. Aceste mari atacuri cari au fost date în acest scop și a căror focare s'au fixat la Krivoiag și mai târziu la Kirovograd, au eşuat și au fost condonate în mare măsură prin contraatacurile germane. În acest ilane de

nord acoperit de mlaștinele Pripetului, care apune un obstacol pentru mișcări de trupe și activități de atac, sovieticii face acun din nou încercare de a străpunge frontul german dela vest de Kiev în direcția spre vest și sud și înd pe germani în urma necesității strategice să și manevreze în afară pozițiile deke Nipru.

Ținta ofensivei sovietice

Ca obiective îndepărtate a acestui plan strategic dela care sovieticii speră măcinarea întregului front german de sud, șirile engleze din Moscova amintesc Odesa în sud, Lemberg în vest și Brest Litovsk în nord-vest. Acest plan întocmit la masa verde demonștrează ce mari speranțe pun aliații din vest în ofensiva de iarnă rusească. Fără îndoială în

acest scop sovieticii au pregătit mari forțe.

Defensiva germană este pusă la serioase și grele probleme față de această mare ofensivă sovietică. Această nouă bătaie pornită întrece cu mult prima bătaie dela Kiev atât în extindere cât și în violență însă nu se aseamăna cu imaginea marilor ofensive ale sovietici-

Conferință despre Transilvania rostită de un profesor suedez la Radio

STOCKHOLM, 5. (Radior). ZIARUL „DAGENS NYHETER” PUBLICA UN RAPORT REFERITOR LA CONFERINȚA ȚINUTĂ LA RADIO DE CĂTRE D. BOLINDER PRIVITOR LA TRANSILVANIA.

PROFESORUL BOLINDER A FOST ZIASMAT PE AUDITORI VOEDINDULE DE ACEASTĂ ȚARĂ MINUNALĂ CARE E TRANSILVANIA, ȚINUT ROMANTIC, PURTÂND URMARE UNEI CULTURI STRAVECHI, REGIUNE PITOREASCĂ UNDE FERMELE CONSTRUITE ASEMENEA CELOR DIN SUECIA ȘI OLANDA SE ÎNȚEC ÎN FRUMUSEȚE.

D. BOLINDER A VORBIT ȘI DESPRE COSTUMELE NAȚIONALE DIN TRANSILVANIA ȘI DESPRE POPULAȚIA PĂȘNICĂ ȘI MUNCITOARE DE ACI TREZIND ÎN AUDITORI DORUL DE A CUNOAȘTE MAI BINE ACEASTĂ REGIUNE.

lor în faza lor incipientă.

Prin violența concentrația a atacurilor, inamicul de sine înțeles a putut obține pătrunderi și a putut câștiga teren față de apărarea îndărăjă germană și care cu toată uriașa superioritate covârșitoare a inamicului nu a fost desorganizată în nici un loc. Acest fapt este mai bine demonstrat prin aceea că nici comunicatele rusești nu vorbesc de succese de încercuire sau de capturi mai mari de pradă, prizonieri sau material. În timp ce atacurile sovieticilor în unele locuri s'au oprit, în unele părți se mai desfășoară lupte cu forțele sovietice. Rezervele germane după cum se știe sunt concentrate la mari îndepărtări de noile centre de gravitate ale frontului defensiv, astfel că trebuie un timp oarecare până pot fi puse în linie cu efect.

Criza bătaiei nu a trecut

Deși criza bătaiei încă nu a trecut și nici nu s'a produs încă o descețare, cercurile germane așteaptă cu încredere desfășurarea evenimentelor. Pentru moment singurul fapt este important că inamicul nu a reușit să rupă frontul german defensiv și ca toate acțiunile se găsească sub controlul conducerii germane. Aceasta este o situație, din care, după cum se știe din experiența marilor bătaii anterioare, rezultă la momentul dat contraatacurile germane cari apoi se vor desfășura cu tot efectul.

Marele succes submarin german

Berlin, 5. (Prin telefon). — Noul succes submarin german, care a costat din nou pe englezi și americani alte 6 distrugătoare și care a făcut ca pierderile de forțe de siguranță a convoaielor să se urce în 10 zile la 21 distrugătoare, dă ocazia colaboratorului maritim al biroului internațional de informații de a face următoarele constatări:

Acest nou succes face tot mai vizibil faptul că submarinele germane atacă tot mai puternic forțele de siguranță ale convoaielor și după cum confirmă comunicatele au un succes important.

Atacul împotriva distrugătoarelor de siguranță convoaielor urmărește două scopuri:

1. Nimișirea celui mai periculos inamic și prin aceasta scoaterea din luptă a unui mijloc modern, rapid și extrem de simplu pentru lupta împotriva submarinelor.

2. Îndepărtarea vaselor de comerț dela apărarea convoaielor și posibilitatea atacului fără pericol împotriva lor. Ambela au reușit submarinelor germane într'o mare măsură.

Dublarea succeselor de scufundare în tonajul vaselor de comerț în luna Decembrie față de luna anterioară și distrugerea a 18 distrugătoare în același interval de timp, arată în mod vizibil altceva decât slăbirea încercărilor de limitarea pericolului submarin. Numărul distrugătoarelor scufundate dela 24 Decembrie se urcă la 24. Ele reprezintă o forță de 200—250 tuburi lans torpile, aproape 140 tunuri de 12 cm. și 100 de 4 cm., 200 mitraliere și cel puțin 1200 bombe submarine. Echipajul vaselor este de aproape de 4000 oameni. Tonajul scufundat este exact de 36.000 tone.

Lupta dusă numai de submarine împotriva siguranțelor convoaielor, în seamă într'adevăr mai mult decât o bătaie câștigată. Dispariția acestui tonaj special, care trebuie construit silit de împrejuri, în dauna tonajului vaselor comerciale este dublu de eficientă.